

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
2013 Pomáz, Jókai u. 2.
06-26-325-325
postmaster@hetszinvilag.t-online.hu

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Készítette: Szalontai Katalin
Óvodavezető

2011

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

1. Bevezetés

Pomáz Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 43/2011.(03. 29.) sz. Ök. határozatával – a törvény által megkövetelt szakértői, nevelőtestületi, nemzetiségi vélemények beszerzése után – döntött a Hétszínvirág Óvoda, a Mesevölgyi Óvoda és a Városi Bölcsőde többcélú közös igazgatású intézményként történő összevonásáról. A 2011. augusztus 1-i kezdő dátummal létrejövő új intézmény a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde nevet viseli.

Az intézmény átszervezése – a szakértői véleményben foglaltak szerint – „a gyermekek és szülei, valamint a dolgozók számára aránytalan terhet nem jelent, tekintettel arra, hogy az intézményhasználók és a dolgozók számára a helyszínek változatlanok maradnak, illetve az intézményi helyi nevelési programok nem sérülnek, inkább az egyes programelemek továbbfejlesztését, és azok eredményesebb megvalósulását támogatja az intézkedés”.

Székhely intézmény a **Hétszínvirág Óvoda**, tagintézményei a **Napsugár Tagóvoda**, a **Mesevölgyi Tagóvoda**, a **Mesedombi Tagóvoda**, **Mesevár Telephelyóvoda** és a **Városi Bölcsőde**.

A szakértői vélemény alapján, a nevelési elvek összehangolása a helyi sajátosságok tiszteletben tartásával történik. Ennek dokumentációs rendjét törvény szabályozza. „A közoktatási törvény 33. § rendelkezései értelmében, a többcélú intézményben egy szervezeti és működési szabályzatot, nevelési programot, házirendet, intézményi minőségirányítási programot kell készíteni (33.§ (7) bekezdés). A közös igazgatású közoktatási intézményben a nevelési program alapján a különböző tevékenységet folytató intézményegységek egymással együttműködnek, tevékenységüket összehangolják (33.§ (8) bekezdés).

Mindez azt jelenti, hogy a sajátosságok, egyedi nevelési programok, nemzetiségi értékek megtartásával, minden intézményi érdek megőrzése mellett kerülnek a nevelési elvek, és intézményi elvárások összehangolásra. A helyi nevelési program műveltségtartalmi az átszervezést követően továbbra is érvényesülnek.”

„A helyi nevelési program műveltségtartalmi, melyek az átszervezést követően továbbra is érvényesülhetnek:

- **Hétszínvirág Óvoda:** epochális nevelési program
- **Napsugár Tagóvoda:** epochális nevelési program
- **Mesevölgyi Tagóvoda:**
 - tevékenységközpontú nevelési program
 - szerb nemzetiségi nevelési program
- **Mesedombi Tagóvoda:**
 - tevékenységközpontú nevelési program
 - német nemzetiségi nevelési program
- **Mesevár telephely:**
 - tevékenységközpontú nevelési program
- **Bölcsőde**
 - Szakmai Program

Városunk sikeresen vett részt a Kompetencia alapú nevelés bevezetését célzó TÁMOP 3.1.4. pályázaton, így Pomáz nevelési és oktatási intézményeiben 2009 szeptemberétől

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

elkezdődhetett a pályázati program megvalósítása. A 2009/2010-es nevelési évben kezdtük meg a program adaptálását, hozzáillesztve meglévő Epochális, illetve Tevékenységközpontú nevelési programunkhoz, melyek az eltelt közel 20 év alatt bizonyították időtállóságukat. Az elkövetkező 4 évben az adaptációs folyamat folytatásaként újabb csoportjaink építik majd be gyakorlatukba a Kompetencia alapú programcsomag azon elemeit, melyek meglévő programjainkat gazdagítják.

2. Helyzetelemzés

2.1 Városunk óvodai és bölcsődei helyzetképe:

Pomáz dinamikusan fejlődő agglomerációs település, ahol a gyermeklétszám a fővárosból kiköltöző fiatal családok jóvoltából folyamatosan növekszik. Városunk Budapesttől néhány kilométerre fekszik, így a felnőtt lakosság túlnyomó része a fővárosba jár dolgozni. Ezt elsősorban a jó közlekedési lehetőségek teszik lehetővé. Az „ingázó” életmód következtében a családok részéről nagy az igény gyermekeik intézményes elhelyezésének megoldására napközi otthonos rendszerben.

Ezt a napközi otthonos ellátást a városban hosszú évek óta jórészt az önkormányzat által fenntartott óvodák és a bölcsőde látják el, kisebb részben magánóvodák, családi napközik. Bár a szülők számára törvény biztosítja a szabad óvodaválasztást, a magas gyermeklétszám miatt az önkormányzati óvodákban az óvodakörzetek szerinti felvétel a jellemző. Valamennyi csoport a jogszabályban meghatározott létszámhatáron felül működik, (alapító okiratunk alapján csoportjaink létszáma 30 fő), mégis évről évre túljelentkezéssel kell megküzdenuk.

A vázolt körülményekből is kitűnik, hogy az óvodák a gyermekek elhelyezésének megoldása során a korábbi években is együttműködtek. Az önkormányzat pedig eddig is hangsúlyt fektetett arra, hogy szűkös lehetőségeinek megfelelő kihasználásával azonos szintű ellátást biztosítson a kisgyermek számára. Így az óvodáknak és a bölcsődének többcélú, közös igazgatású intézménnyé történő átszervezése a mindennapi munkában valóban nem jelent aránytalan terhet.

2.2 Tárgyi feltételek:

A Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde öt óvodaépületet és egy bölcsődét foglal magában.

A működéshez szükséges alapvető személyi és tárgyi feltételek mindegyik intézményegységben biztosítottak, bár az eszközök, sőt, maguk az épületek jó része is mára már elöregedett, korszerűsítést igényelne. Kivéve a bölcsőde épületét, amely az Európai Unió által támogatott pályázati keretből épült, és 2010-ben került átadásra

A nevelőtestület és alkalmazotti közösség gondot fordít az épületek külső és belső környezetének esztétikumára, tisztaságára, rendezettségére. Célunk az igényes, minőségi

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

környezet biztosítása a gyermekeknek és partnereinknek, lehetőségeink megfelelő kihasználásával.

A Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde óvodái és a bölcsőde gazdaságilag részben, szakmailag teljesen önálló intézmények. A bölcsődében 20 hetes kortól, az óvodákban 3 éves kortól az iskolába lépésig látjuk el a hozzánk járó gyerekeket.

2.3 Az intézményegységek adatai, elérhetőségeik:

Hétszínvirág Óvoda

2013 Pomáz, Jókai utca 2.

Telefon/fax: 06/26/ 325-325

Email: postmaster@hetszinvilag.t-online.hu

Napsugár Óvoda:

2013 Pomáz, József Attila utca 4.

Telefon/fax: 06/26/ 325-317

Email: postmaster@nop.t-online.hu

Mesevölgyi Óvoda

2013 Pomáz, Beniczky utca 11.

Telefon/fax: 06/26/ 325-206

Email: mesovo40@gmail.com

Az óvodában szerb nemzetiségi csoport működik.

Mesedombi Óvoda

2013 Pomáz, Beniczky utca 84.

Telefon/fax: 06/26/ 325-451

Telefon: 06/20/915-64-66

Email: mesedomb@gmail.com

Az óvodában német nemzetiségi csoport működik.

Mesevár Óvoda

2013 Pomáz, Meselia u.2.

Telefon: 06/20/ 328-43-99

Pomázi Bölcsőde

2013 Pomáz, Templom tér 11.

Telefon: 06/26/ 325-378

Email: pomazibolcsode@gmail.com

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

2.4 Az óvodák, bölcsőde személyi állománya

Pedagógiai végzettséggel rendelkező közalkalmazottak					Nevelőmunkát segítő közalkalmazottak	
	Vezető	Vezető-helyettes Tagóvodavezető	Titkár	Csoportban dolgozó óvodapedagógus	Pedagógiai munkát segítő	Karbantartó, kertész
Hétszínvirág	1 fő	1 fő (csoportban is dolgozik)	1 fő	18 fő	9 fő	1 fő
Napsugár		1 fő (csoportban is dolgozik)	-	6 fő	3 fő	-
Mesevölgyi		1 fő (csoportban is dolgozik)	1 fő	6 fő	3 fő	1 fő
Mesedombi		1 fő (csoportban is dolgozik)	-	6 fő	3 fő	-
Mesevár		-	-	4 fő	3 fő	-

A magas gyermeklétszám, a napirend folyamatossága, a nevelés minőségi megvalósítása megkívánja a megfelelően képzett és elkötelezett személyzet jelenlétét, az átgondolt feladat-, és munkaszervezést.

A nevelőtestület szakmailag felkészült, ismereteit folyamatosan megújítani, bővíteni akaró és tudó, új módszerek befogadására és alkalmazására képes óvodapedagógusokból áll. A törvény által előírt kötelező továbbképzéseknek mindenki eleget tett.

A bölcsőde személyi állománya:

Dolgozó	Képesítés	Létszám
Csoportvezető	Pedagógus + kisgyermek gondozó – nevelő	1 fő
Kisgyermeknevelő	Kisgyermekgondozó-nevelő	8 fő
	Csecsemő- és kisgyermekgondozó	2 fő
	Szakképesítés megszerzése folyamatban	6 fő
Gyógypedagógus (4 órás)	Gyógypedagógus, rehabilitációs úszás-oktató	1 fő
Élelmezésvezető (4 órás)	Élelmezésvezető, dietetikus	1 fő
Gyermekorvos	Gyermekgyógyász	1 fő megbízási szerződés
Szakács	Szakács képesítés	1 fő
Technikai segítő,		2 fő

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

takarító		
Karbantartó-fűtő (4 órás)		1 fő

Szakmai személyzet létszáma: **18 fő**

Jelenleg 3 közcélú munkavállaló segíti munkánkat 4-4 órában (takarítók, konyhalány).

A korszerű nevelési – gondozási feladatoknak megfelelő szakképesítések megszerzése ill. a továbbképzéseken való részvétel folyamatos. Hosszú távon olyan kollektíva létrehozása a cél, ahol a kollegák mind szakmai, mind emberi hozzáállása, képességei, személyisége megfelel az elvárásoknak, akik elhivatottan, jó légkörben, egymást segítve dolgoznak, a gyermekek érdekében.

Rendszeresen tartunk munkamegbeszéléseket, ahol értékelünk, elemzünk, kitűzzük a következő időszak feladatait, aktuális problémákat oldunk meg.

A fenti célok nem valósíthatók meg folyamatos motiváció, és képzési programok nélkül. Ennek megfelelően évente készítünk továbbképzési tervet.

Ezek egy része belső, házi továbbképzés, pl. a Módszertani levelek közös feldolgozása, eset megbeszélések (gyermekkel kapcsolatos szituációk elemzése), de külső segítséget is igénybe veszünk – főleg a szentendrei regionális módszertani segítő bölcsődétől. A sajátos nevelési igényű gyermekkel foglalkozó kisgyermeknevelők speciális képzésben vesznek részt.

Munka- és pihenőidő meghatározására a KJT és a hatályos jogszabályok érvényesek.

3. A többcélú intézmény általános nevelési koncepciója

Általános nevelési koncepciónk:

Elsőrendű célunk a gyermeki jogok védelme, az esélyegyenlőség biztosítása a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára. Gyermekközpontú, befogadó hozzáállással biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, elősegítjük az egészséges családkép kialakulását.

Célunk a kisgyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, mi nevelőmunkánkkal kiegészítjük a családi nevelést.

Küldetésünk

*„Nevelni csak úgy tudunk, ha látjuk a gyerekben a felnőttet, akivé lesz.”
Mérei Ferenc*

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Mivel hét éves korig kialakulnak a gyermekek alapvető személyiségjegyei, magatartásformái, ezért szokásaikat, értékrendjüket formálni leginkább az ezt megelőző időszakban lehet. Valamennyien, a bölcsőde és az óvodák dolgozóiként elsődleges feladatunknak tartjuk, hogy a ránk bízott gyermekek egészségesen, harmonikusan, boldogan éljenek. Felelősnek érezzük magunkat az intézményeinkbe járó gyermekek gondozottságáért, neveléséért, egyéni tempójuknak megfelelő fejlődésükért, a közösség alakulásáért, s azért, hogy az egyén a közösség erejére támaszkodva megvalósíthassa önmagát.

„Mindegy, hogy képességeid mekkorák, fő, hogy a tőled telhető legjobbat formáld belőlük és általuk.” (Weöres Sándor: A teljesség felé)

4. A bölcsőde feladata, programja.

4.1 A bölcsőde funkciója

A Pomázi Bölcsőde a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde tagintézménye, egy többcélú, közös igazgatású intézmény önálló szakmai egysége. Bölcsődénk Pomáz város szociális ellátó rendszeréhez tartozik, mint gyermekjóléti alapellátást nyújtó, nevelő- és oktatómunkához kapcsolódó, nem közoktatási tevékenységet nyújtó intézmény.

A ma önkormányzati fenntartású bölcsőde Pomázon már az 1960-as évek elejétől működik, a településen azóta is folyamatosan igény van az intézmény működésére.

Miután Pomáz dinamikusan fejlődő agglomerációs település, a város fejlődésével – új lakóparkok építésével – egyre több fiatal költözik ide. Ezen fiatal szülők jelentős része Budapesten dolgozik, így a bölcsődei elhelyezések iránti igény egyre nő. Ezért is jelentett nagy előrelépést, hogy 2010. szeptember 1-től a régi működési helyén – de felújított, kibővített épületben, korszerű körülmények között, több férőhelyen - folytathatjuk a gyermekek gondozását, nevelését.

Bölcsődénk elhelyezkedése a városon belül ideális, az épület tömegközlekedéssel és gépkocsival egyaránt jól megközelíthető. Az intézmény a központban, ám csendes, nyugodt helyen található. Többgyermekes szülők számára segítséget jelent, hogy a város egyik általános iskolája a bölcsőde közvetlen szomszédságában található.

A városban a 0-3 éves korú gyermekek száma jelenleg körülbelül 600 fő, ebből 2011-ben mintegy negyedük számára igényelték bölcsődei ellátást. A bölcsődébe járó gyermekek 5-10%-át neveli egyedülálló szülő, a gyermekek 15-20%-a rossz szociális körülmények között él, hátrányos helyzetű. Számos munkanélküli szülő is megkeres bennünket a későbbi sikeres munkavállalás reményében.

A jobb anyagi helyzetben élő családok az elmúlt évek során fokozottabb mértékben veszik igénybe az újonnan létesült családi napközik, magánbölcsődék szolgáltatásait.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A bölcsőde működését az 1997. évi XXXI. tv, valamint a 15/1998. NM rendelet, 1992. évi XXXIII. tv, 14/1994. MKM rendelet, 1993. évi LXXIX tv. 9/1985. EüM-BkM. sz. együttes rendelet, 133/1997. Korm. rendelet, 52390/1985 EüK.21 szakmai irányelvek szabályozzák.

A *bölcsőde* olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermek számára. (15/1998 (IV. 30.) NM r. 35. § (1))

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő – 20 hetestől – 3 éves korú – gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Ha a gyermek a 3. évet betöltötte, a bölcsődei gondozási-nevelési év végéig maradhat a bölcsődében. Amennyiben még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében. (15/1998 (IV. 30.) NM r. 35. § (2) 36. § (2))

A bölcsőde vállalhatja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését, gondozását, fejlesztő felkészítését. (15/1998. (IV.30.) NM r. 35 §. (3) bek.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

- a körzeti védőnő,
- a házi gyermekorvos vagy a háziorvos,
- a szociális illetve családgondozó,
- a gyermekjóléti szolgálat,
- a gyámhatóság

Fogyatékos gyermek esetén

- az előzőekben foglaltakon túl,
- a gyermek rehabilitációját segítő szakember
- és a szakértői bizottság

is kezdeményezheti.

A napos bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a 12 órát nem haladhatja meg.

A szülőnek (törvényes képviselőnek) a gyermek bölcsődei jelentkezéséhez csatolnia kell a házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható.

Nem gondozható bölcsődében a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolása szerint ez az állapota fennáll.

Bölcsődénkben a gyermekek felvétele során az igénybevételi eljárást a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde tagintézményeként az óvodákkal összehangolva folytatjuk le. Minden év tavaszán, előre meghatározott és kihirdetett napokon, egységesen végezzük a jelentkezők regisztrációját. A bölcsődei ellátást kérő szülő ekkor jelentkezési lapot tölt ki, melyen feltünteti a gyermek jelentkezésével kapcsolatban fontos adatokat, információkat, és megfogalmazza a kérelem indoklását. A beadott kérelmek alapján a felvételtől egy szakmai bizottság dönt a jelentkezést követő néhány héten belül.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A felvételt nyert gyermekek szüleivel a bölcsőde megállapodást köt (lásd 1.sz melléklet), amelyben megtalálhatók az ellátás feltételei és körülményei, valamint a fenntartó által meghatározott mindenkoros térítési díj összege, és az esetleges kedvezményekre jogosító körülmények.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítjuk

- a gondozás-nevelés feltételeit, így különösen
 - a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
 - megfelelő textíliát és bútort,
 - a játéktevékenység feltételeit,
 - a szabadban való tartózkodás feltételeit,
 - a fogyatékos gyermek egyéni fejlesztésének feltételeit,
 - az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést

A szakmai előírások alapján egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek, 24 hónapos, vagy annál idősebb gyermekek csoportjában max. 14 fő, speciális csoportban max. 6 gyermek gondozható.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését. A bölcsőde orvosa szerinti szakvélemény kialakítása előtt más szakember (gyógypedagógus, pszichológus, kisgyermeknevelő, stb.) véleményét is kikéri.

A bölcsődék egészségügyi tevékenysége feletti szakfelügyeletet az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) területileg illetékes megyei intézetének tisztifőorvosa (a továbbiakban: tisztifőorvos) gyakorolja. A tisztifőorvos feladata ellátása érdekében közreműködésre felkérheti a regionális módszertani bölcsődét vagy az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékben szereplő szakértőt.

4.2. A bölcsődei nevelés - gondozás

A bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és köteleességek figyelembe vételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre a gyermeke gondozását-nevelését bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a gondozási-nevelési elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- az intézmény házirendjét betartsa. (SZSZK Bölcsőde csoport szakmai program, 1.sz. melléklete a Házirend)

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

4.3. A Bölcsődei nevelés, gondozás alapelvei

Munkánk során mindig szem előtt tartjuk azt a szakmai alapvetést, amit a bölcsődei nevelés - gondozás országos Alapprogramja fogalmaz meg.

A gondozás és nevelés egységének elve

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Az egyéni bánásmód elve

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését.

Az állandóság elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” gondozónő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot.

Az aktivitás az önállóság segítésének elve

A tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, elegendő idő biztosítása a próbálkozásokhoz, a gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő támogató segítése.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A pozitívumokra támaszkodás elve

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

Az egységes nevelő hatások elve

A gyermekekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

A rendszeresség elve

Az ismétlődés tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi események sorában, növeli a gyermek biztonságérzetét.

A fokozatosság elve

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

.4. A bölcsődei nevelés, gondozás feladata, célja

A bölcsőde az Alapító Okiratban meghatározott tevékenységet végzi (gyermekek napközbeni ellátása, korai fejlesztés), vállalkozási tevékenységet nem végzünk.

A Pomázi Bölcsőde a nevelési, gondozási célokat tekintve összehangolja tevékenységeit a Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde tagintézményeivel. Nevelési stratégiánk alapjaiban megegyezik az óvodai nevelési stratégiával, az életkori sajátosságok miatti módszer-béli és tartalmi különbségek figyelembe vételével.

1. Feladata: a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

A testi fejlődés elősegítése:

- az egészséges és biztonságos környezet megteremtése,
- alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése

Érzelmi fejlődés elősegítése:

- derűs légkör biztosítása
- kisgyermeknevelő-gyermek közötti jó kapcsolat
- éntudat egészséges fejlődésének segítése
- társas kapcsolatok kialakulása, mások iránti nyitottság, empátia, tolerancia fejlődésének segítése
- közös élményszerzés megteremtésének a lehetősége.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása,
- az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása, ismeretnyújtás,

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése,
- gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.

2. Célunk:

A szakmai munka színvonalának folyamatos emelése. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése biztositéka, a derűs – szeretetteljes légkör, ennek megvalósítására törekszünk. A kisgyermeknevelők közül néhánynak különleges adottsága van a gyerekek vigasztalására, a hangulat javítására, célunk, hogy ezeket „tanulják” meg a kollegák egymástól és alkalmazza mindenki saját egyéniségének megfelelően. Az énekes játékok, a zene, a tánc, a mondókázás mindennapi tevékenységeink fontos alkotója. Ezek a megismerési folyamatokat is segítik, hiszen tartalmukról elbeszélgethetünk (fogalmak, tárgyak, ok-okozati összefüggések). Munkánk során törekszünk arra, hogy a bölcsődei nevelés utolsó hónapjaiban felkészítsük a gyermeket az óvodai életre, az átmenetet megkönnyítsük számukra.

Speciális célunk a korai fejlesztés, ahogy az a speciális csoport c. alfejezetben (III./6) leírtakban is látható.

A gondozás-nevelés főbb területei

A gondozás (öltözködés, tisztábatevés, illetve WC-használat, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Gondozás: Bensőséges helyzet kisgyermeknevelő és gyerek között elsősorban a testi szükséglet kielégítésére, oly módon, hogy eközben a gyerek mind végig biztonságban érzi magát, és ez a helyzet alkalmat ad arra, hogy a kisgyermeknevelő beszéljen a gyermekhez, érzelmi kötődésük erősödjön.

Játék: A játéknak a bölcsődében kiemelt szerepe van. A gyermekkor legjellemzőbb, legfontosabb tevékenysége, amely segíti a világ megismerését és elősegíti a testi és értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. Szoros kapcsolatban áll a gondolkodással, a beszéddel, a társas kapcsolatokkal, a kreativitással. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás, a társas viselkedés mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. Kisgyermeknevelőinknek folyamatos feladat, hogy jól felismerjék, mikor – milyen módon van szükség beavatkozásukra, részvételükre a gyermekek játékában.

„A játék, az különös,
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható....”

Kosztolányi

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

.5. Tárgyi feltételek:

A 2010 augusztusában elkészült új, impozáns épület intézményünket kívülről is vonzóvá teszi, igényes, szép kialakítású, funkcionálisan is megfelelő.

A bölcsőde helyiségei:

A gyermekek által használt helyiségek az épület földszintjén vannak. A négy gondozási egységet más-más színnel jelöljük. Ezekhez a színekhez kötődik az adott gondozási egységben lévő gyermekcsoportok elnevezése. Ennek megfelelően van zöld, sárga, kék és barna gondozási egység; a zöldben található a Szöcske és a Teknős csoport, a sárgában a Csibe és a Pillangó csoport, a kékben a Delfin és a Szitakötő, a barna egység pedig a speciális fejlesztő csoport helye, amely a Maci csoport nevet kapta. Az említett színek a padlóburkolaton, a szőnyeg, a függöny és más textiliák színében jelennek meg.

Átadó: Felszerelése: minden gyermek részére külön szekrény a váltóruha és cipő részére, pad, ülőke.

Fürdőszoba (4 db): Gondozási egységenként (két csoportszobához) egy-egy, ill. a speciális csoporthoz külön vizes blokk tartozik. A WC és mosdókagylók a gyerekek méretéhez alkalmazkodnak, valamint rendelkezésre áll pólózó asztal, és minden gyermek részére saját fésű és törölköző elhelyezésre alkalmas tartó, valamint a gyermekek magasságában elhelyezett tükör.

Bölcsődénkben összesen tehát 7 csoportszoba található. Alapterületük egyenként 40 m². A csoport szobák saját terasszal és közvetlen kapcsolattal rendelkeznek a mosdó helyiségekhez, világosak, naposak, balesetmentes bútorzattal vannak berendezve, padlójuk PVC, amely könnyen mosható, tisztántartható. A zöld gondozási egység két csoport szobája összenyitható.

A fejlesztő csoporthoz tartozóan a csoportszobán kívül egy egyéni fejlesztő szobát is kialakítottunk.

A bölcsőde egyéb helyiségei az emeleten találhatóak:

- Vezetői iroda
- Gazdasági iroda
- Orvosi szoba
- Kisgyermeknevelői szoba
- Felnőtt mosdók
- Öltöző
- Takarítószer raktár
- Mosó-vasaló, szárító helyiség

Konyha: helyiségei és berendezése az Európai Unió előírásainak, és a közegészségügyi szabályoknak megfelelő. A konyhának közvetlen természetes szellőzése van.

Éléskamra, szárazáru raktár, zöldségraktár, és előkészítő a konyha közelében található, a gazdasági folyosóról nyílik. A hűtőszekrények és mélyhűtők elhelyezése biztosított.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Szeméttárolók a bölcsőde épületén kívül, a játszóudvartól elkülönítetten találhatók.

Az épület kívül-belül teljesen akadálymentes, személy-, teher- és étellifttel is rendelkezik. Bölcsődénk kertjében található játszó eszközök EU szabvány szerint készültek;

- mászóka
- favár
- kerti játszóház
- csúszda állvánnyal
- rugós hinták

.6. A bölcsőde játék- és eszközkészlete

- Törekedtünk arra, hogy mind a játékok, mind a berendezési tárgyak könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők, és biztonságosak legyenek.
- A játékok elhelyezése nyitott játékpolicokon, tárolóedényekben történik.
- Alapjátékok:
 - - játszókendők
 - - labdák (3 féle méretben)
 - - babák (alvós)
 - - rongybabák
 - - képeskönyvek, mesekönyvek
 - - plüss állatok
 - - bábok
 - - mozgásfejlesztők: hordár kocsik, babakocsik, libikóka, trambulín
 - - építőjátékok : Duplo, megabox , Gabi építő
 - - hordó- kockasorok
 - - ceruza, gyurma, zsírkréta, papír
 - - autók
 - - szerepjáték kellékei: takarító eszközök, vasaló, orvosi táska, pénztárgép, telefon
 - - bébi logikai készlet
 - - domino (mese)
 -
- Csecsemőjátékok
 - - csörgők, rágókák
 - - frottír labdák
 - - vödrök, tálak, kosarak
 - - karika készlet
 - - hordók, kocka sorok
 -
- Speciális csoport
 - - Mozgásfejlesztő: mászó alagút, bébi csúszda, ugráló póni, párnák, labdák, óriás balon, érdes labda
 - - Konstruáló játékok: építő kockák, forma kirakók, fűzős játékok
 - - Húzogatható, tologatható eszközök – vonatok, autók
 - - Utánzó játék eszközök
 - - Montessori torony

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- - papírtégla
- - a berendezéshez tartozik még: torna pad, tükör, szőnyegek
- A speciális fejlesztő csoport igényeihez igazodva további játék- és fejlesztőeszközök beszerzése szükséges, ezt folyamatos feladatunknak tekintjük, és a megfelelő forrásokat keressük.

4.7. A bölcsőde vízellátása, fűtése, világítása

Melegvíz ellátást és a központi fűtést központi gáz kazán szolgáltatja.

Világítás: belső terek, teraszok, külső ajtók, közlekedő utak megvilágítása biztosított

4.8. A bölcsődei élet szervezésének alapjai

1. Kapcsolattartás – együttműködés a helyi ill. regionális intézményekkel

Közvetlen, élő kapcsolatunk van a *Családsegítő*-, ill. a *Gyermekjóléti Szolgálattal*, kölcsönösen jelezzük a problémákat, segítjük egymás munkáját, részt veszünk a jelzőrendszeri megbeszéléseken.

A helyi óvodákkal - a közös anyaintézmény kapcsán – rendkívül jó a kapcsolatunk, rendszeresen tartunk egyeztetést az óvodába kerülő gyermekekről. Közös stratégiáink és céljaink nyomán biztosítjuk a gyermekek számára az intézmények közötti könnyű átmenetet.

Együttműködésünk tudatos, összehangolt, egységes nevelési elvek és szemlélet alapján szerveződik.

A környékbeli bölcsődékkal is folyamatos az együttműködés. Tapasztalatszeréket szerveztünk, látogatásokat tettünk intézményekben.

2. Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőkkel való kapcsolattartás nagyon jól működik intézményünkben. A kisgyermeknevelők naponta beszélgetnek a szülőkkel, a gyermekekkel kapcsolatos kérdésekről, kölcsönösen tájékoztatják egymást.

Már a jelentkezéskor is bepillantást nyerhet a szülő a bölcsődei életbe, az első szülői értekezleten bemutatkozunk, tájékoztatót tartunk majd csoport beszélgetésekre is sor kerül.

A szülők megismerik a bölcsődei nevelés elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

A közérdekű információkat, elérhetőségeket a szülők igény szerint személyesen, telefonon vagy e-mailen keresztül is megkapják, a fontos információk a csoportok faliújságjain is olvashatók.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A kapcsolattartás formái:

- beszélgetések érkezéskor-hazamenetelkor
- szülői értekezletek
- hirdetőtábla
- üzenőfüzet
- időpont-egyeztetés után egyéni beszélgetés
- fogadó órák
- szülőcsoportos beszélgetések.

Bölcsődénkben aktívan dolgozik a Szülői Érdekképviselői Fórum (működési szabályzat alapján). Vezetősége és tagjai rendszeresen találkoznak, kreatív ötleteikkel és felajánlásaikkal segítik intézményünk működését, jelzik a felmerülő problémákat.

A családlátogatást, a beszoktatást, a gyerekek napirendjét – a Módszertani levelek útmutatása szerint szervezzük és dokumentáljuk.

3. Családlátogatás

Célja: A családdal való kapcsolatfelvétel és a gyermek otthoni környezetben való megismerése. Az első családlátogatás a beszoktatás előtt történik.

4. Beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás során a kisgyermeknevelő és gyermek között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket az új környezet elfogadásában és a beilleszkedésben. Legalább 2 hetet szánunk rá.

A kisgyermeknevelő a szülőtől fokozatosan veszi át a gyerek ellátását. Figyelembe veszi a gyerek otthon kialakult szokásait.

5. „Saját” gondozónő rendszer

A „saját” gondozónő rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (5-6 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A gondozás-nevelés mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A kisgyermeknevelő az ún. ölelkezési időben – az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő jelen van – idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját” gondozónő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a gondozónője (felmenőrendszer).

6. Speciális csoport

Bölcsődénkben lehetőség van sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus komplex fejlesztésére (0-6 éves korig). A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, az érzelmi és/vagy a kognitív funkciók, a kommunikáció terén lemaradással küzdő, valamint érzékszervi és/vagy mozgássérült gyermekek nevelése gondozása többlet törődéssel, speciális szakemberek bevonásával történik.

A gyermek bölcsődei felvétele a területileg illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslata alapján történik. A pomázi bölcsődébe járó gyermekek esetében a Pest megyei I. számú Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság végzi ezt a feladatot. A bölcsődében orvosi és gyógypedagógiai anamnézis készül.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A gyermek állapotának felmérését követően, az elkészült dokumentáció alapján a gyógypedagógus részletes – írásbeli – fejlesztési tervet készít. Egyéni fejlesztő foglalkozásokat tart, kijelöli a kisgyermeknevelők speciális feladatait. Szükség esetén konzultál pszichológussal és más szakemberekkel. 2-3 havonta újra felméri a gyerekek állapotát, és ehhez igazítja a programot. A bölcsőde szakembereivel team-ben dolgozik. A speciális csoportban a napirend fontos része az egyéni majd, későbbiekben a csoportos foglalkozás. A speciális csoportban egy kisgyermeknevelő maximum 3 gyermeket lát el. Amennyiben a feltételeket meg tudjuk teremteni, a fejlesztő módszereket hidrotériával egészítjük ki.

7. Napirend

A folyamatos napirend a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit és a biztonságérzetet biztosítja a csoport számára.

A napirend függ:

- a csoport életkorától
- fejlettségétől
- évszakoktól
- csoportlétszámtól.

4.9. Bölcsődei dokumentáció:

A dokumentációt kiemelt figyelemmel végezzük. A tapasztalat azt mutatja, hogy a dokumentálás nem csupán arra való, hogy a tényeket írásban rögzítsük, hanem ennek kapcsán a vezető, a gondozónő végiggondolja, tudatosítja és elemzi a helyzetet, különösen fontos ez, a gyermekek fejlődése és az intézmény fejlődési tendenciáinak kapcsán.

4.10. A bölcsőde vezetője által vezetett dokumentáció:

- dolgozók egészségügyi könyve,
- felvételi könyv ((SZ.NY.3354-10 r.m.sz.ny.)
- havi statisztika
- bölcsődei kimutatás
- fertőző betegségekről történő kimutatás
- dolgozók jelenléti kimutatása
-

4.11. Gondozónők – által vezetett dokumentáció

- csoportnapló naponta
- napi jelenléti kimutatás (33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r.sz.)
- bölcsődei gyermekegészségügyi törzslap, fejlődési lappal együtt (C.3354-6/a.r.sz.ny.r.) gondozónői bejegyzés egy év alatti gyermekek esetében havonta, egyébként negyed évente összefoglaló a gyermek fejlődéséről
- üzenőfüzet a szülőknek a napi jelentősebb eseményekről,
- gondozónői jellemzés a szakértői bizottsági, illetve egyéb szakvizsgálatokhoz.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

4.12. Bölcsődeorvos - feladata

- egészségügyi törzslap vezetése
- étlap véleményezése
- az ételmezés ellenőrzése

4.13. Gyógypedagógus - által vezetett dokumentáció -speciális csoport-

- Egyéni fejlesztési terv
- Egyéni fejlesztési napló
- Értékelő lap
- Csoportos foglalkozás terve
- Gyógypedagógiai felmérés
- Gyógypedagógiai szakvélemény

4.14. Rendezvényeink, ünnepeink

A hétköznapi munka mellett, ünnepek rendezvények színesítik életünket.

A farsangi vigadalom nagy élmény a gyerekek számára. Egyszerű jelmezeket készítünk, feldíszítjük a szobákat, játszunk, zenélünk, énekelünk, eszünk-iszunk.

A tavaszvárás legfontosabb ünnepe a húsvét. A felkészülés az ünnepre, már hetekkel előbb elkezdődik. Locsoló verseket, mondókákat, tavaszváró dalokat tanulgatunk, játékainkba belecsempésszük a régi népszokások elemeit.

A kertben elrejtett csoki-tojásokat, nyuszikat, báránkákat, nagy izgalommal keresik meg a gyerekek.

Anyák napján a kicsik kedves ajándékokat adnak át édesanyjuknak, ezeket előzőleg együtt készítjük.

Gyermeknap multságunk a játszókertben zajlik. Erre a szülőket is várjuk, hogy gyerekeikkel együtt töltsék a napot.

A karácsonyi ünnepkörre való készülődés is jóval az ünnepek előtt megkezdődik. Az adventi előkészületeket is igyekszünk néphagyományokra - gondolva a nemzetiségekre is - alapozni. A Mikulás mindenkinek hoz valamit, a gyerekek versekkel –dalokkal köszönik meg az ajándékokat.

Karácsonykor fát állítunk és felkészítjük a gyerekeket arra a csodálatos élményre, amit a meghitt családi ünnep adhat.

Ünnepeinkre meghívjuk a közelben lévő idősök klubjának tagjait, akik maguk készítette apró ajándékokkal érkeznek – „pótnagymamai, pótnagyapapai” szerepben. Ilyenkor kicsit együtt játszanak, énekelnek. A gyerekeknek és az időseknek is élmény ez, kölcsönösen jó hatással vannak egymásra. Reméljük, ezzel is értékeket közvetítünk a gyermekek felé. (pl. az idősök tisztelete, szeretete).

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

4.15. Egészségmegőrzés

Különös gondot fordítunk a gyermekek egészségének megőrzésére.

4.16. Közvetlen prevenció

A gyermekek testi fejlődésénél fontos tényező a mozgás és a táplálkozás.

Vitamin- és ásványianyag: a napi étkezések megtervezésénél figyelemmel kísérjük a gyermekek vitamin és ásványianyag-szükségletét, és az egészséges táplálkozás alapelveit.

Hetente legalább 3 alkalommal főzelék az ebéd, naponta kapnak a gyerekek nyerszöldséget, gyümölcsöt, a fehér kenyér arányát igyekszünk csökkenteni a reggeli és az uzsonna tervezésénél. Rágásra nevelünk, kevesebb cukrot fogyasztunk (gyermekfogászati prevenció).

Levegőzés: Az évszaknak és időjárási viszonyoknak megfelelően – a lehető legtöbb időt töltjük a gyermekekkel a szabad levegőn. „Nincs rossz idő – csak nem megfelelően öltöztetett gyermek”. A levegőzés elmaradását nálunk csak a tartós eső, vagy rendkívüli időjárási körülmények indokolhatják.

Baleset megelőzés

Folyamatosan felülvizsgáljuk a játszó – és egyéb eszközök állapotát, a gyermekszobák és a kert berendezési tárgyait. Ügyelünk arra, hogy ne legyenek balesetveszélyes tárgyak a gyerekek közelében (kiálló szögek, élek, törött játékok, stb.)

4.17. Gyógyszeradás, elsősegély

Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt gyermek nem jöhet bölcsődébe.

Sürgős esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kap a gyermek.

Lázás, kitiltott gyermek csak orvosi igazolással jöhet ismét bölcsődébe. A szülőknek írásban (üzenő füzet) kell nyilatkozniuk, a gyógyszerzedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (milyen gyógyszert kaphat a gyermek, mire érzékeny, stb.) és a kisgyermeknevelőnek is be kell írni az üzenő füzetbe, hogy milyen gyógyszert kapott a gyermek.

A bölcsőde orvosa állítja össze a gyógyszereszkreány készletét.

- lázcsillapítók (kúp, tableta, szirup, inj.)
- görcsoldók (kúp, tableta)
- allergia elleni szerek (tableta, szirup)
- életmentő gyógyszerek

4.18. Élelmezés

A bölcsődei étkezést a 9/1985.(X.23.) EüM.-BkM. Számú „az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet alapján szervezzük.

A bölcsődei élelmezés során a korszerű táplálási elveket vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék:

- ❖ mennyiségileg elegendő
- ❖ minőségileg helyes összetételű

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- ❖ biztonságos, a higiénikus követelményeknek megfelelő
- ❖ megfelelő konyhatechnikai eljárásokat készített és élvezhető legyen.

4.19. Kisgyermektáplálás:

Az étlapot a bölcsődevezető – élelmezésvezető -, bölcsőde orvosa állítja össze 1-2 hétre előre. Figyelembe vesszük, hogy a bölcsődei élelmezésben minimum 3x étkezés esetén a napi energia és tápanyag-tartalom 65%-át kell biztosítani. A heti étlapot mindig kifüggesztjük, így tájékoztatjuk a szülőket az étrendről.

4.20. Közegészségügyi szabályok

A nyersanyag és az étel útja nem keresztezi egymást.

A konyha helyiségei könnyen tisztíthatóak és fertőtleníthetőek. A konyhában a HACCP előírásoknak megfelelően járunk el.

A konyha és kiegészítő helyiségei biztosítják a szakosított tárolás / raktározás lehetőségeit. A tej, a hús és zöldség – gyümölcs félek elhelyezése külön hűtőkben történik, a hűtőszekrények hőmérőkkel felszereltek a megfelelő hőfok biztosítása érdekében.

A szakszerű nyersanyag előkészítés, a készételek higiénikus előállításának/tálalásának feltételei az újonnan felszerelt konyhában adottak. Az elkészített ételből vett ételmintát 48 órán át tároljuk.

A mosogatás a 52390/1985. (Eü.K.21.) EüM. sz. szakmai irányelv szerint végezzük.

Az étkezéssel foglalkozó személyek, érvényes eü. könyvvel rendelkeznek, megfelelő védőruhával rendelkeznek.

Az ételmaradék elszállítása napi rendszerességgel történik.

4.21. A bölcsődei egészség-, baleset -,és munkavédelem

A fentiekkel kapcsolatos szabályokat az alábbi dokumentumok tartalmazzák:

Munkavédelmi szabályzat,

Egyéni védőeszközök munkaköri meghatározása

Belső szabályzatok

Zárszó a bölcsőde működéséhez:

Intézményünk folyamatos pozitív irányú fejlődésen megy keresztül. Erősségeinket és gyengeségeinket az alábbiakban látjuk:

Erősségek:

- a gyerekekkel való szeretetteljes bánásmód,
- családi légkör,
- jó kapcsolat más intézményekkel és a szülőkkel,
- szakmai fejlődés,
- új, szép, korszerű épület.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Gyengeségek:

- játék- illetve fejlesztő eszközök szűkössége,
- problémakezelés a kollektíván belül,
- többen jelenleg szerzik szakképesítésüket,
- dolgozók motiválása a fenntartó részéről.

„Érdemeld ki álmaidat” – írja Octavio Paz

Álmunk egy korszerű, magas szakmai színvonalon működő bölcsőde, optimális felszereltséggel és személyi feltételekkel. Azon leszünk, hogy kiérdemeljük ezt az álmot, elérjük ezt a célt!

Bölcsődénk működése, a szakmai programban foglaltak megvalósulása sok pomázi család életét segíti, a gyermekek pedig egy kiegyensúlyozott, egységes, egymásra épülő, azonos elveken nyugvó nevelési rendszerben fejlődhetnek tovább.

5. Az óvodáink nevelési célja

5.1 Óvodai nevelésünk célja:

A 3-6-7 éves gyermek életkori jellemzőjének, egyéni szükségletének, fejlődési ütemének figyelembevételével sokoldalú, harmonikus, egészséges testi-lelki fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése a nevelésünk célja.

A tudás alapú társadalom megteremtésének biztosítéka az egész életen át tartó tanulás igényének megalapozása, az ehhez szükséges alapkészségek és képességek elsajátítása, a kulcskompetenciák megfelelő szintű birtoklása. Fontos a sikeres iskolai beilleszkedésre és teljesítményre törekedve az óvodai élet magas színvonalú, eredményes, hatékony megszervezése. Ennek érdekében feladatunk, hogy boldog, egészséges, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, érdeklődő, eleven eszű, kreatív kisgyermekeket neveljünk.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó meleg, barátságos, szeretetteljes, óvodai légkör megteremtéséről
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni- és életkor-specifikus alakításáról
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel a semmi mással nem helyettesíthető szabad játéokra
- A tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről
- A kisgyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

5.2 Óvodáink gyermekképe:

Gyermekképünk felvázolásánál abból, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban Alapprogram) által megfogalmazott tényből indulunk ki, hogy minden ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre, aki élete során folyamatosan változik, fejlődik.

A kisgyermek elsősorban biztonságra és szeretetre vágyik. Ha ezt megteremtjük számukra, akkor igényeiket, szükségleteiket különféle tevékenységi, tapasztalati formákban, kíváncsiságuktól, ösztöneiktől vezérelve kiegyensúlyozottan, saját maguk diktálta tempóban kielégítik. Ehhez a folyamathoz adunk teret, keretet, eszközt, közösséget, biztonságot és szeretetet, vagyis megteremtjük az optimális feltételeket, lehetőségeket az egészséges személyiségfejlődéshez.

A gyermeki személyiségfejlődés során kialakuló pozitív tulajdonságokra támaszkodva, azokat megerősítve olyan személyiséggé formáljuk az óvodás gyermekeket, akik érzelmileg kiegyensúlyozottak, képesek a közösségben való életre, az alapvető viselkedési szokások betartására, a kultúrált emberi megnyilatkozásokra. Óvodásainkat olyan gyermekekké neveljük, akik érzelmileg gazdagok, kötődnek lakókörnyezetükhöz, településükhöz, a környezetükben jól tájékozódnak, nyitottak, érdeklődőek, önmagukat és másokat értékelni tudók, elfogadók, együttműködők. Célunk olyan gyermekek nevelése, akik az óvodában szerzett ismeretek, tapasztalatok által önálló gondolkodású, a világ dolgai felé forduló felnőttekké, őszinte, igaz emberekké válnak.

Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Nem készítjük föl a gyerekeket az iskolára idő előtt iskolai szokások, magatartási módok, tudásanyagok begyakoroltásával, hanem alkalmassá tesszük őket az iskolai életmódra.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó vagy emigráns családokból származó gyermekek számára nevelésünk keretein belül lehetővé tesszük önazonosságuk megőrzését.

5.3. Pedagógusképünk

Óvodánkban olyan pedagógusok dolgoznak, akikre a pedagógiai optimizmus, a gyermekek érdekeinek tiszteletben tartása, a megértő, együtt-érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező magatartás jellemző. Ismerik a családok értékrendjét és a szülők véleményét az óvodai nevelésről, bevonják a szülőket az óvodai életbe, és szakmai támogatást adnak a családi neveléshez.

Nevelőtestületünk felkészült nevelőkből áll, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére. Jellemző ránk az önképzés, a szaktudás megújítására való törekvés.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottakkal jó az egymást segítő, egymást kiegészítő kapcsolat.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

5.4. Óvodaképünk

Valljuk, hogy kisgyermeket nevelni csak szeretetteljes, biztonságot sugárzó, családi légkörben lehetséges, így óvodánkban erre törekszünk. Nevelőmunkánkat a feltétel nélküli gyermekszerelem, a bizalom, a gyermeki jogok védelme, az örömteli óvodai mindennapok megteremtése, az együttműködés, a harmonikus légkör jellemzi. A kapcsolatok kialakításánál a kölcsönös tiszteletre és megbecsülésre törekszünk, úgy a gyermekekkel, mint a szülőkkel.

Feladatunknak tartjuk, hogy az óvodába járás kezdetén megkönnyítsük a gyerekeknek a szüleiktől való elválást. Ezért a befogadás időszakában olyan módszereket, eljárásokat alkalmazunk, amelyek segítik alkalmazkodásukat a megváltozott körülményekhez.

Fontosnak tartjuk a cselekvés, a tevékenység, a beszéd és a gondolkodás egységét, valamint a cselekvésbe ágyazott, tapasztalás útján történő, a felfedezés öröme épülő nevelési-, képességfejlesztési folyamatok szervezését. Alkalmazott módszereink változatosak, igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Tevékenységrendszerünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását. Minden kisgyermek számára biztosítjuk az óvodában nyújtott programokhoz, lehetőségekhez az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüljük a nemek közötti és egyéb sztereotípiák erősítését. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzéséhez a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A vegyes életkorú csoportkialakítás következtében a gyerekek mindvégig ugyanazokkal a gyerektársakkal tartoznak egy csoportba, függetlenül attól, hogy 3 vagy 4 évig járnak-e óvodánkba, így nem kell csoportot váltaniuk óvodai éveik alatt, és tartós baráti kapcsolatokat alakíthatnak ki.

Az óvodáskorú gyermekek magatartását érzelmeik befolyásolják. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a velük kapcsolatba kerülő felnőttekkel pozitív hatások, élmények ériék. Őket, hogy az óvodapedagógusokban és más óvodai dolgozóknál társra, ha kell természetes támaszra találjanak. Óvodánk felnőtt közössége az egyéni eltéréseket elfogadó attitűddel rendelkezik.

5.5. Inkluzív pedagógia, integráció, differenciálás

A Kompetencia alapú óvodai nevelési program komplex fejlesztési tervet dolgozott ki, mely a befogadó szemléletű nevelést, a differenciált képességfejlesztést és az integráció elveit szolgálja.

Epochális programunk, a Tevékenységközpontú program és a Kompetencia alapú programcsomag alapelvei sok kérdésben megegyeznek. Mindhárom az egyéni képességfejlesztésre helyezi a hangsúlyt, alkalmazásuk során az egyéni és mikro-csoportos tevékenységekben megvalósuló ismételt gyakorlás eredményeképpen a gyermekek képességei optimálisan fejlődnek. A játékos tanulás változatos formái ötvözik a spontaneitást és a szándékos tanulást, megteremtve ezzel a kötelességtudat, feladattudat, eredményre törekvés és a kitartás fejlődésének lehetőségét

6. Óvodai nevelésünk feladatrendszere

Az Alapprogram megfogalmazása szerint „az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.”

6.1. Egészséges életmód alakítása

Célunk, hogy a gyermekekben kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, amely a személyük és környezetük tisztasága, a mozgásban gazdag életforma, az egészséges és kulturált étkezés iránti igényességet jelenti, valamint az egészséget károsító magatartásformák elkerülését. Az egészséges életmódra nevelés olyan tevékenységek összessége, amely az élet minőségét komplex módon kívánja javítani.

Célunk a helyes életritmus kialakítása, mivel ez az egészséges testi-lelki fejlődés alapfeltétele. Az óvodában a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, levegőzés, edzés, pihenés és az alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő ritmust. Az általános elvek mellett mindenkor figyelembe kell venni a gyerekek egyéni sajátosságait is. Folyamatos napirendünk lehetőséget ad a gyermekeknek, hogy szükségleteiket saját ritmusuk szerint elégítsék ki. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve arra neveljük gyermekeinket, hogy testi szükségleteik kielégítésének terén egyre önállóbbak legyenek, ugyanakkor a testápolással kapcsolatos teendőiket kellő alapossággal végezzék el. E célok elérését segíti a stabilan kialakított csoportbeli szokásrend.

Az egészséges életmód alakításának feltétele az egészséges tárgyi és személyi környezet biztosítása. A gyermeket körülvevő személyek, a szociális környezet fontos szerepet játszik ebben, ezért fontosnak tartjuk ezen a téren is a szülőkkel való együttműködést.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek mozgásigényének kielégítése, összerendezett mozgásaiknak fejlesztése. Az udvari játék, a kirándulások, séták segítik, hogy kialakuljon az igényük a szabad levegőn való tartózkodásra, hogy tapasztalatot szerezzenek a szabadidő hasznos eltöltésének módjairól.

A gyermekekkel megismertetjük a balesetvédelmi szabályokat, és következetesen elvárjuk a szabályoknak megfelelő viselkedést. Az udvart mindenkori lehetőségeinkhez mérten folyamatosan és célirányosan alakítjuk a balesetveszély megelőzésének és a gyermekek sokoldalú mozgásigényének megfelelően.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

6.2. Érzelmi nevelés, szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermekekre jellemző magatartásuk érzelmi vezéreltsége. Érzelmek hatnak észlelésükre, gondolkodásukra; ösztönöznek, motiválnak: kísérik a cselekvést, illetve addig tart a cselekvés, amíg az érzelmek jelen vannak.

Az óvodába kerülő gyermekek fejlődésének lényeges összetevője a szocializáció. Elengedhetetlenül fontos, hogy a gyermekek alakuló kapcsolatait a felnőttekkel és társaikkal pozitív érzelmek jellemezzék. Ez a pozitív hozzáállás teszi őket képessé arra, hogy természetes élethelyzetekben sajátítsák el az együttélés, együttműködés szabályait, gyakorolják a toleráns viselkedést, fejlődjék empátiás képességük, természetesként fogadják el a különbözőségeket. Az együttélés alapnormáit, mely közös gyökere kultúránknak, meg kell szokniuk a gyermekeknek. Ezért a szokásrend kialakítása, a szokásokhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. A gyermekek számára biztonságot nyújt a következetes, ám rugalmasan kezelt szokásrendszer.

A gyermekek a különféle tevékenységek során alkalmazkodnak egymáshoz, a közösségben kialakul az önérvényesítés és alkalmazkodás helyes aránya. Fejlődik én-tudatuk, énérvényesítő képességük, erősödik önbizalmuk. E gazdag, interaktív viszonyban törvényszerűen keletkeznek konfliktusok is, melyek megtanítják a gyermekekkel a feszültségek levezetésének megfelelő módját, a különböző igények összeegyeztetését, tiszteletben tartását. Figyeljük és segítjük a gyermekek társas kapcsolatainak fejlődését, a barátságok létrejöttét, elősegítjük a pozitív énkép alakulását. A társas és közösségi nevelés feladata a biztonságos, félelemmentes mindennapok biztosítása, az egymás közti bizalom kiépítése és az együttműködés, az együtt játszás, együtt dolgozás képességének kialakítása, gyakorlása.

A fejlődéshez nyugodt óvodai légkört biztosítunk, ügyelünk arra, hogy a különböző ingerek serkentsék gyermekeinket. Lehetőséget adunk a gyermekek számára, hogy az óvónő által szervezett tevékenységek, vagy az egyedüli illetve társal, társakkal történő játék között szabadon válasszanak. Ugyanakkor a közösség és az egyén zavartalan kapcsolata érdekében felállított szabályok betartását elvárjuk.

6.3. Anyanyelvi nevelés

Célunk, hogy a gyermekek képesek legyenek gondolataikat, vágyaikat és érzéseiket a megfelelő nyelvi eszközök segítségével szabadon kifejezni, valamint konfliktusaikat megfogalmazni és verbális eszközökkel megoldani.

A beszéd alapja az ép halló-, és hangképző szervek megléte és a megfelelő agyi működés. Ezért fontos a hallás, hangképzés, beszédértés, beszédészlelés egyéni megismerése és változatos módszerekkel, anyanyelvi játékokkal, különböző tevékenységformákkal, spontán beszédhelyzetekkel a gyermekek beszédaktivitásának fokozása, nyelvi és kommunikációs képességeiknek kibontakoztatása

A kommunikációs képesség az óvodáskor fontos alapképessége. A családi környezet (élmények, ingergazdagság, a beszélgetés szokása), és az óvoda adta lehetőségek (bővülő

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

társas kapcsolatok, változatos kommunikációs helyzetek) együttesen hatnak a gyermekek beszédfejlődésére.

Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés az óvodai nevelés egész folyamatában érvényesül. A beszédfejlődés optimális színtere a játék, mert a közös játék oldott légköre a gyerekekben feloldja a beszédgátlást, ezáltal élénk, interaktív, kommunikatív kapcsolatba kerülnek egymással és a felnőttel. A jókedvű játékszituációkban újabb és újabb szavakkal, kifejezésekkel gazdagodik a gyerekek szókincse, fokozódik beszédkedvük, javul beszédértésük. A szabad játék mellett az óvónők által tervezett mikro-csoportos tevékenységek során is rengeteg beszédhelyzet adódik. E helyzetekben ösztönözzük a gyermekeket érzelmeik, gondolataik megfogalmazására, ugyanakkor egymás figyelmes meghallgatására is neveljük őket. A meghitt beszélgetésekre, és egymás meghallgatására lehetőséget adhatnak a beszélgető körök is, amelyek szólhatnak általános dolgokról, gyermekekkel történekről vagy éppen a napi feladatokról.

Mivel az anyanyelvi nevelés elválaszthatatlan a többi tevékenységtől, ezért elsődleges feladatunk a megfelelő minta nyújtása hangnem, hangerő, tempó, hangszín, stílus példaszerű alkalmazásával. Mindig válaszolunk a gyerekek kérdéseire, tapintatosan segítjük a beszédhibás gyerekek fejlődését, nem javítgatunk. Figyelmet fordítunk a gátlásos gyerekekre, kellő empátiával törekszünk szóbeli aktivizálásukra.

Az anyanyelvi nevelést segíti az igényesen kiválogatott, a gyerekek életkori sajátosságainak, érdeklődésének megfelelő mese, vers-, ének- és mondókaanyag.

A szocializációhoz és az anyanyelvi neveléshez szorosan kapcsolódik az illemszabályok elsajátításának szükségessége. Ahhoz, hogy a gyerekek az élet produkálta helyzetekben mindig gyorsan és megfelelően tudjanak eligazodni, meg kell nekik tanítani a helyes viselkedés és együttélés elemi szabályait, melyeket természetes élethelyzetekben gyakorolhatnak.

7. Az óvodai élet tevékenységi formái

A 3-7 éves korú kisgyermek alapvető tevékenységi formái a játék, a tevékenységben megvalósuló tanulás és a munka. Az utóbbiak a játékból alakulnak ki, és fokozatosan különülnek el, de játékos jellegük az óvodáskorban végig megmarad.

7.1. Játék

Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában. A játék kicsiben maga az élet, az, amit a kisgyermek felfog, és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesebben ki.

A játék az óvodás korú gyermekek legfőbb tevékenysége, a szocializáció színtere. A gyermekek fejlődése a játékban a legintenzívebb. Az utánzás, a tevékenységi vágy, az önállósulás, az értelmi, a mozgásos, a kommunikációs képességek, az érzelmi, akaratilag tulajdonságok, a szociális magatartás a játék folyamatában integráltan fejlődnek.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az óvodás korú gyerekek legtöbb játéka közösségi játék. Együtt játszásuk során a kapcsolattartás, együttműködés lehetőségeivel, szabályaival ismerkednek. A játékban megtanulják önállóan megoldani konfliktusaikat. Erősödik bennük a feszültségek és kudarcok túrásának képessége, megtapasztalják a megvigasztalódás és a kibékülés érzelmeit. Fejlődik önértékelésük, szervezőkészségük, alkalmazkodó és kommunikációs képességük.

A gyerekek játék közben megismerkednek az anyagok és tárgyak tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával, azt is próbálgatják, hogy ezeken milyen változásokat képesek létrehozni. Az óvodáskorú gyermekek addig néznek, vagy hallgatnak valamit, addig cselekszenek valamilyen tárggyal, amíg az számukra érdekes. Ez az önkéntelen tevékenységre való hajlam teszi a játékot fő tevékenységformává. A játékos tevékenységben akarva, nem akarva tapasztalatokra tesznek szert. A cselekvések által problémákat oldanak meg, a játék során szerzett vagy megerősített ismeretek beépülnek tudattartalmukba.

Mindenfajta játék során előfordulhat problémamegoldásra váró szituáció. A felmerülő problémahelyzetek megoldásához néha szükség van az óvónő segítségére, ugyanakkor a problémahelyzetek kívánják meg a legtöbb önállóságot és a legnagyobb erőfeszítést a gyermekektől. Ezért úgy segítünk, hogy az önállóságot ne vegyük el tőlük, hogy övék legyen a megoldás sikerélménye, hogy legyen kedvük a további tevékenységhez.

A gyermekek utánzással tanulnak. A játszáshoz szükségük van „tükörképre”, a többi gyermek visszajelzésére. A gyermeki énefejlődés fontos eszköze az utánzás. Az utánzás a szociális tanulás egyik fajtája, és egyben a játék sajátossága is. Az utánzó játék segít a tapasztalatszerzésben, a szabálykövetésben, a benyomások elraktározásában, esetenként a szorongás enyhítésében.

A gyakorlás szintén egy tanulási forma, amely egyben a játék megnyilvánulási formája is. Ilyenkor a gyermekek próbára teszik nyiladozó személyiségüket, saját kedvükre alkotnak, s közben minden kényszer nélkül, saját elhatározásából gyakorolnak.

A szerepjátékok minden szerepe más és más viselkedésformát igényel. A játékban történik az élményfeldolgozás, a megértés folyamata.

Az óvónő és a játék

Mivel a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze is. A gyermekek játékának megfigyelésén keresztül képet kaphatunk ismereteikről, élményeikről, mozgásigényükről, beszédképességükről, szociális és értelmi fejlettségükről egyaránt.

Az óvoda mindennapjaiban a szabad játék folyamatosságának megteremtése a legfőbb feladatunk. A feltételek (élmény, hely, idő, valamint eszközök, amiket a gyerekek is készíthetnek) biztosítása mellett elengedhetetlen a nyugodt légkör is. A nyugodt légkör alapja a megfelelően kialakított és betartott szabályrendszer. A gyerekeknek különböző helyzetekhez kell igazítaniuk viselkedésüket, ami az alkalmazkodás magasabb formája. (Pl.: mese vagy vers hallgatása alatt kerülni kell a játszóknak az erős zörgést, hangoskodást.)

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A játékhöz olyan eszközöket biztosítunk, melyek biztonságosak, esztétikusak, figyelemfelhívóak, könnyen tisztíthatók. A gyerekeknek megfelelő magasságban, átlátható rendszerben vannak elhelyezve, könnyen elérhetőek, és elpakolhatóak. Megtalálhatóak a különböző fejlesztőjátékok, valamint olyan élményfeldolgozást segítő játékok, eszközök, melyek a gyerekek családjából kerülnek a csoportokba. Figyelünk arra, hogy megjelenjenek a természetes anyagok, valamint a saját maguk által készített eszközök is. Játékaink növelik a gyermekek motivációját, játékkedvét, gondolkodásra serkentenek.

A csoportszobákban megteremtjük a különböző játékformák feltételeit, hogy minden gyerek saját igényeinek megfelelően játszhasson gyakorló-, szerep-, konstrukciós-, építő-, szabályjátékot, barkácsolhasson, bábozhasson, ha akar. Az óvodapedagógusok döntése alapján kialakíthatóak a különböző tevékenységközpontok, melyek szerepe, hogy elválasszák egymástól a nyugodt, és mozgalmas elfoglaltságokat, alkalmat teremtve arra, hogy az akár egyénileg, akár csoportosan játszóknak egymás zavarása nélkül játszhassanak.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek játéktevékenységét, meghagyva a játék szabadságát, önkéntességét, spontaneitását. Olykor szükség van az óvónők által irányított, vagy kezdeményezett játékokra is. Akkor és oly módon segítünk, amilyen mértékben arra szükség van, és ameddig a gyermek igényli. Közvetlen beavatkozásra csak agresszív megnyilvánulások és balesetveszély elhárítása esetén kerül sor.

Az együttjátás nagy jelentőségű, mivel az óvónő magatartása, viselkedése, egész személyisége modell a gyerekek számára. Az együttjátás iránti igény általában fokozottabb a kiscsoportos korúaknál, majd a nagycsoportosoknál a szabályjátékok esetén ismét erőteljesebb.

A különböző fejlettségű gyerekek együttjátásának segítése során óvónőként azokat a nevelési eljárásokat alkalmazzuk, amik a családban különböző korú testvérek esetében természetesek. Így a gyerekek képessé válnak arra, hogy egymás igényeit tiszteletben tartsák, valamint gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást.

7.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermekek napjának egy részét az általuk spontán kezdeményezett játékok töltik ki, aminek során problémahelyzetek elé kerülnek, feladatokat próbálnak megoldani, s közben kialakul és fejlődik önállóságuk, kezdeményező és alkotóképességük. Az elmélyült játékban az érzékelés, az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a képzelet, a képszerű szemléletes gondolkodás segít elő a gyermekek spontán tanulását.

Az élet alapfolyamata a tanulás. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részében utánzásos, spontán tevékenység, mely a gyermek fejlődését, fejlesztését szolgálja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése.

Az óvodás korú gyermekek játék közben tanulnak legintenzívebben. Amikor játszanak, a gyermekekben emóciók zajlanak, erősödnek, képességek aktivizálódnak, melyek egész személyiségükre fejlesztően hatnak. A játékban a gyermekek általában aktívak, belső

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

motivációból eredő érdeklődésük hosszú ideig megmarad. Képesek sokáig figyelni, kitartóan tevékenykedni. Ebből következik, hogy az óvodáskorban a tanulást a gyermek számára játékokon keresztül kell szervezni, hogy a tanulásban is aktivizálhatók legyenek a fent jelzett folyamatok. A sokszínű játéktevékenység mellett a tudatos, differenciált tevékenykedtetés, az óvónő által irányított tapasztalatszerzés kiegészíti, gazdagítja a játékban szerzett ismereteket. A pedagógus épít a gyermek előzetes ismereteire, tapasztalataira. Ezek a kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki és oda térnek vissza.

A tevékenység, a játék öröme, az öntevékeny részvétel a tanulásban, a tudás szülte sikerélmény pozitívan befolyásolja a gyermekek viszonyát a tanuláshoz, kiküszöböli a kudarcot, ami az iskolához való viszony kialakítása szempontjából rendkívül fontos.

Kitűnő lehetőség nyílik arra, hogy a gyengébb képességű, gátlásos gyerekek a játékba belefeledkezve legyőzzék félelmeiket és minden esetben sikerélményhez jussanak az ő képességeiknek megfelelő játékfeladat megoldásával – óvónői segítséggel, vagy önállóan -, melyet fokoz az óvónő elismerése.

Az eredményes tanulás alapja a megismerő folyamat és a tevékenység, cselekvés összekapcsolódása. „Amit hallok azt elfelejtem, amit látok, arra emlékszem, amit csinálok, azt tudom is” – tanítja egy ókori bölcsesség.

Az óvodáskorúak tanulásában jelentős szerepe van a modellkövetésnek, utánzásnak és a belátásos tanulásnak. Ez fokozza a felnőttek felelősségét, hisz minden tevékenységünk, minden megnyilvánulásunk, mint a gyermekek számára. Tudni kell azt is, hogy a gyermekek nemcsak magát a tevékenységet utánozhatják, hanem a felnőtteknek a tevékenységhez való viszonyát is. A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakozását.

A beszéd fontos eleme a tanulásnak. A valóságos kommunikációs helyzetek – beszélgetés, kérdés, spontán közlés – elősegítik a gondolkodás fejlődését, a tanulás eredményességét.

7.3. Munka

A munka, bár a játékból ered, külső szükségességből motivált cselekvés, mely felelősséggel jár. A munkavégzés olyan fontos akaratit tulajdonságokat fejleszt, mint a kitartás, felelősségérzet, fegyelmezettség. Erőfeszítésre késztet, pozitívan hat a mozgáskészség, a szervezőképesség, az önbizalom fejlődésére. A munkában a gyerekek sokszínű tapasztalatot szereznek a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról. A környezet megszerettetése, védelme, az élő környezet rendszeres ápolása egyénenként vagy kisebb csoportban különleges értéket képvisel. Tavasztól őszig lehet tevékenykedni a kertben, és közben rengeteg tapasztalatot, ismereteket szereznek a gyermekek.

Munkavégzés közben gyakorolják az egymáshoz való alkalmazkodást, megtanulják a munkavégzés pontos menetét, mivel itt a részmozzanatokat nem lehet felcserélni. Pozitív viszony alakul ki bennük a munkához, szívesen kapcsolódnak be, és önként vállalják a munkában való részvételt. Megtapasztalják, hogy a munka rendszeresen ismétlődő tevékenység, amit újra és újra el kell végezni, folyamatos tevékenység, ami beépül az óvodai mindennapokba.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Óvodai munkafajták az önkiszolgáló munka és a mindennapi étellel kapcsolatos munkák.

Az önkiszolgáló munka a gyermekeknek saját magukkal kapcsolatos tevékenysége, pl. öltözködés, étkezés, tisztálkodási műveletek. Elvégzésüket nem kötjük életkorhoz, de fokozatosan elvárjuk az öntevékeny részvételt, majd a teljes önállóságot mindenkitől, saját fejlődési ütemük szerint haladva. Célunk, hogy a gyerekekben kialakuljon az igény az esztétikus, tiszta, rendezett külső és környezet iránt.

A mindennapi étellel kapcsolatos munkák közé tartoznak az olyan tevékenységek, amelyek előre tervezhetően bekövetkeznek, vagy spontán élethelyzetek teremtik meg őket. Ilyen például a játszóhely, ábrázoló asztal és környékének rendbe tétele, morzsa, hulladék felseprése, kiömlött folyadék feltörölése, asztalok letörölése, játékok, könyvek, más eszközök javítása, megbízatások teljesítése, stb.

Mindenfajta munkafeladatnál figyelembe vesszük a gyerekek életkori és egyéni sajátosságait, az adott tevékenységhez való érzelmi hozzáállásukat. Nem alkalmazunk kényszerítő eszközöket, célunk az örömteli, sikerélményt adó munkavégzés lehetőségeinek megteremtése. Feladatunk olyan munkalehetőségek biztosítása, amik a gyermekek számára elfogadhatóak. A munkavégzés során biztosítjuk a teljes önállóságot. Célunk, hogy a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá váljon, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A munka a tapasztalatszerzés, az együttműködés képességének, a céltudatosságnak és az önfegyelemnek az alakítója, ugyanakkor fejleszti a gyermekek mozgás-, kontaktusteremtő képességét, ismereteket közvetít, szocializál. A tevékenységek elvégzése közben észrevétlenül fejlődik manipulációs készségük, kitartásuk, önállóságuk, figyelmük, akarati tulajdonságaik. Fontosnak tartjuk, hogy mindig felhívjuk figyelmüket a munka eredményére, értékére, ezáltal átéljük, hogy önmaguk is képesek a problémák megoldására. Megtapasztalják, hogy környezetük megváltoztatható, hogy képesek értéket teremteni. A gyermekeket saját magukhoz mértén fejlesztő értékeléssel, pozitív visszajelzésekkel támogatjuk.

8. Hagyományok, ünnepek, hagyományápolás, népszokások az intézményben

A közösség tagjainak egymáshoz való viszonyát, a közösségi viselkedésmódot, a családi élet rendjét, erkölcsét, illemét a szokások szabják meg. Az ünnepek, a szokások keretet adnak a munkának. Segítik a képzelet, a felfedező és alkotókedv kibontakozását, a gyermeki személyiség komplex, differenciált fejlődését.

A népszokásokra, néphagyományokra épülő óvodai nevelés tiszteletben tartja a családi nevelést.

A néphagyomány ápolás célja, hogy megtanítsa a gyermekeket magyar nép tiszteletére, szeretetére, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja. A gyermekek ismerjék meg a népi kultúránkat, összefüggéseiben lássák, keressék, szeressék azt, éltsék tovább népünk hagyományait. A népszokásokkal, néphagyományokkal kapcsolatos ismeretek segítik a dalok, mondókák, versek befogadását, a zenei képességek és a vizuális kifejezőkészség fejlődését.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Alapelvünk: Koruknak megfelelően megismertetni a gyermekeket a népszokások, az ünnepek eredetével, megszerettetni a népi kultúrát, hogy szépséget és örömet találjanak benne.

Az ünnep - nyilvánossága miatt - az egyik legjobb lehetőséget nyújtja a sajátos, egyéni arculat megteremtésére és megmutatására. Az ünnepeken keresztül munkánkról hű képet alkothatnak a szülők és az egyéb érdeklődők. Az ünnepek kiemelik az ünnep résztvevőit a hétköznapiakból és ezáltal nagyobb aktivitásra, kreativitásra ösztönöznek, hiszen az ünneplés lényege nem csak maga az ünnep, hanem az előkészület, ami tevékenységre, ötletek kidolgozására, önálló elképzelések megvalósítására ad lehetőséget. Az aktív és önálló gyermekek nevelésének egyik igen sajátos eszköze a jól előkészített és szépen megformált ünneplés.

8.1. Hagyományok, ünnepek, jeles napok óvodáinkban:

- Gyermekeink életéhez kapcsolódó ünnepeink, hagyományaink:

Céljuk az óvoda megszerettetése, közösségi nevelés, a közösen átélt élmények által az összetartozás erősítése, a szülők tiszteletére nevelés

- Születésnapok
- Hangverseny (Karácsonyváró, Tavaszváró)
- Anyák napja, Évzáró, Ballagás (Május)
- Gyermeknap (Május)
- Nemzetiségi Művészeti Napok (Mesevölgyi Óvoda sajátossága, Június)

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek:

Céljuk: Az ünnepeket jellemző formai jegyek segítségével megéreztetni ünnepeink tartalmát. Örömszerzés, az ajándékozás örömeinek, a családi érzések fontosságának hangsúlyozása.

- Mikulás, Karácsony, (December)
- A tél búcsúztatása, hagyományok őrzése, ápolása
- Farsang (Február)
- Húsvét (Április)

A természettel szorosan összefüggő ünnepek:

Céljuk: A természethez való pozitív érzelmi viszony megalapozása, fejlesztése. Ismeretek bővítése, természetvédelem.

- Termény kiállítás, őszi kirándulás (Szeptember)
- Állatok világnapja (Október 4)
- Vizes élőhelyek programsorozat, Medve hét (Február)
- Víz világnapja (Március)
- Föld napja (Április 22)
- Madarak és fák napja, kirándulások (Május 10)

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A nemzeti ünnepeink az óvodában a megemlékezés kategóriájába tartoznak. A 3-7 éves korosztály értelmével még nem képes felfogni az ünnep értelmét és társadalmi tartalmát. A külsőségek, az ünnepi hangulat megéreztetése már elegendő lehet ahhoz, hogy később, idősebb korban a konkrét jelentését és üzenetét is megértsék ezeknek az ünnepeknek a gyermekek. Ezért nem magyarázzuk meg ezen ünnepek jelentőségét, mert ezzel ártunk az ünnepi hangulatnak. Célunk, hogy érezzék, és ne mindenáron értsék a gyermekek, miről van szó. Érezzék jól magukat, legyenek kellemes benyomásaik, ünnepi asztalnál egyenek.

9. Nevelési programunk speciális területei az egyes óvodákban

Mindkét korábbi óvodakörzet óvodáiban szakmailag jól felkészült pedagógusokként dolgozunk. Helyi nevelési programjainkat sok évvel ezelőtt választottuk, adaptáltuk abban a tudatban, hogy az nevelési céljainkhoz, óvodai körülményeinkhez jól illeszkedik. Az eltelt évek alatt bebizonyosodott választásunk helyessége, és különböző óvodáinkban mind az Epochális rendszerű, mind a Tevékenységközpontú programmal eredményesen dolgozunk.

A kompetenciai programcsomag témajavaslatjai és tematikusan válogatott mese, vers és ének gyűjteménye segítik az óvónők munkáját a napi gyakorlatban. A környezet tevékeny megismerését szolgáló foglalkozások anyagait, a meséket, verseket, dalokat, illetve ábrázolási technikákat a Programcsomag a négy őselem – föld, víz, tűz, levegő – köré csoportosítja. Az egyes őselemeket az év konkrét hónapjaihoz rendeli hozzá, ami azt jelenti, hogy az adott negyedévekben az óvónők szabadon válogathatnak az adott időszak tématerve javaslatai közül, ezzel gazdagítva a foglalkozások anyagát.

Az egyes őselemek időszakai

- Levegő: július, augusztus, szeptember
- Tűz: október, november, december
- Víz: január, február, március
- Föld: április, május, június

Az egységes alapelvek után az alábbiakban a tagóvodákban folyó nevelőmunka helyi sajátosságok szerint felépülő részét ismertetjük:

9.1. Epochális rendszerű nevelési program

A Hétszínvirág és a Napsugár Óvodában dolgozunk ezzel a programmal.

9.1.1 Az epochális tanulási rendszer

Óvodai nevelési programunk jellegzetessége és egyben alapja az a tanulásszervezési mód, amit „epochális tanulási rendszer”-nek nevezünk. (Az „epocha” görög szó, jelentése: időszak.)

Az epochális tanulás ciklikus életmódszervezést jelent. Óvodánk gyakorlatában a külső világ tevékeny megismerése környezetismereti és matematikai szempontú tapasztalatszerzési

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

ciklusokba rendeződve történik. A ciklusok felváltva követik egymást, így az érési idő adta fejlődés lehetősége is megteremtődik. Az epochális tanulás lehetővé teszi, hogy a gyerekek érdeklődése tartósan egy területre koncentrálódjon, s e területen a legkülönbözőbb oldalról, sokfajta eszközzel, módszerrel közelítsék meg az anyagot. Azért választható óvodában ez a tanulási rendszer, mert az elmélyülés lehetőségét biztosítja a gyerekeknek a feldolgozandó témában. A tapasztalatszerzés folyamattá válik, az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban kapják, és ez szervezettebbé váló észlelést és fejlődést biztosít.

Óvodánkban a tanulási tevékenység szervezése 3 hetes epochákban történik; a környezetismeret, környezetvédelem és matematikatanulás epochák helyét és idejét az aktualitás (Pl. évszak) határozza meg. A „környezetismeret” az élő természeti környezetben és a társadalmi környezetben bekövetkezett változásokat, a változások hatásait, következményeit, törvényszerűségeit vizsgálja, míg a „matematika” a környező valóság tárgyait mennyiség, kiterjedések stb., tehát matematikai összefüggések szempontjából szemléli.

A naponta ismétlődő feldolgozás megteremti a folyamatos gyakorlás feltételeit, de azt is eredményezi, hogy a témakör feldolgozása mindig az egészből indul, majd a részek egymásra építésével az egészhez tér vissza.

A gyakorlatban ez úgy valósul meg, hogy az óvónő a spontán tanulási lehetőségek mellett rendszeresen kialakít tervszerű tanulási helyzeteket is. A tanulást kötetlen tanulási folyamatnak nevezzük, ami annyit jelent, hogy a gyerekek számára a részvétel önkéntes; az óvónő pedig a megfelelő időben megteremti a tervszerű tanulás feltételeit, minden felhívó jelleget mellőzve, szervező, előkészítő munkát végez.

Egy-egy témakör feldolgozásának mélységét mindig az epochális tanulásban résztvevő gyerekek egyéni fejlettsége határozza meg.

A gyerekek öntevékenyen vesznek részt a tanulásban, a folyamatos, egymásra épülő, fokozatosan gazdagodó, koncentrikusan bővülő tapasztalatszerzés eredményeként lépésről-lépésre fedezik fel az oksági viszonyokat, összefüggéseket, képesekké válnak azonosságok, különbözőségek meglátására, általánosításra, konkretizálásra és adott vagy választott szempont szerinti osztályozásra.

Az epochákat témakörönként alakítjuk ki, lehetőség szerint komplexen hozzákapcsolva a zenei-, a mese, versanyagot, ábrázoló technikát, mozgásfejlesztő játékokat.

Programunkban az egyetlen kötelezően szervezett foglalkozás a testnevelés, ahol a kötelezőséget a szervezési körülmények indokolják.

A kötetlen tanulási tevékenységet játékidőben, jól elkülönített, a tanulásnak fenntartott helyen naponta megközelítően azonos időben szervezzük. A kötetlenség a gyermekek számára önkéntességet, a tevékenységek közötti választás lehetőségét jelenti. Eldönthetik, hogy részt vesznek-e a tanulási tevékenységekben, vagy inkább tovább játszanak, valamint azt is, hogy a hét melyik napján vesznek részt és egy héten hányszor.

A gyerekek közötti egyéni különbségek figyelembevételével célszerűen tervezzük meg a játékok egymásutániségét, a módszereket, eszközöket. A tanulási folyamatban – miután a gyerekek egyénnek szóló más-más játékeszközt kapnak – kialakul az önálló feladatvégzés

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

képessége és begyakorlódnak a megfelelő szokások, például a halk beszéd, szükség szerint a türelmes várakozás, valamint társak véleményének meghallgatása.

Az iskolába készülő nagycsoportos gyermekek esetében hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulási tevékenységben fejlődjön az önfegyelemre épülő szándékos figyelmük, kitartásuk, feladattudatuk, szabálytudatuk. Tőlük elvárjuk, hogy hetente legalább egy alkalommal vegyenek részt a tanulási tevékenységekben.

9.1.2 Az epochális rendszerű tanulás jellemzői, pozitívumai

Az egyéni képességfejlesztés mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve történik.

Belső motiváció és nem külső kényszer hatására vesznek részt a gyerekek egy sajátos megismerő folyamatban, (kivéve azokat, akik önként nem kapcsolódtak be, és tankötelesek). Egyszerre kevés gyerek vesz részt a szervezett tanulásban, az óvónő minden gyerek tevékenységét külön-külön figyelemmel kíséri, kiküszöböli a sikertelenséget, kudarcot, növelve a gyerekek önbizalmát, mely fokozza aktivitásukat, teljesítményüket. Segítséggel vagy önkorigálással javíttatja hibát, rávezet a sikeres megoldásra. Az iskolába menőket fokozatosan önellenőrzésre buzdítja.

Így a gyerekekben pozitív viszony alakul ki a megismeréshez, ezen belül a tanuláshoz, azaz szeretnek, akarnak tanulni. A siker öröme motiválja őket újabb és újabb tapasztalatszerző tevékenységre. Az óvónő tudja, hogy az adott gyermekeknek milyen szintű feladatot adhat ahhoz, hogy erőfeszítések árán sikerélményhez jussanak, és a tevékenység elvégzésének eredményeként képességeik fejlődjenek. Az óvónő mindig meggyőződik arról, hogy a gyerekek értik-e a nekik adott feladatot, megoldásra ösztönöz, kitartásra, újabb próbálkozásra buzdít, értékelésével erősíti a gyermekekben a reális önbizalmat, ami fokozza biztonságérzetüket, és érzelmi stabilitást eredményez.

Az epochális tanulási folyamatban sok beszédhelyzet adódik, fokozódik a gyerekek beszédkedve, mert van idő és lehetőség mindenkit meghallgatni. Ilyen légkörben a bátortalanok is megszólalnak. Az óvónő úgy irányítja a beszélgetést, hogy a gyerekek kérdezhessenek, mert kérdéseikkel jelzik, hogy érdeklődésük adott esetben mire irányul.

A tanulási tevékenység időtartama nem behatárolt, a gyerekek érdeklődésétől függ. Az epochális rendszerben egy héten át akár négyszer is részt vehetnek a tanulási tevékenységben, így folyamatos gyakorlásra van lehetőség. Ilyenkor az óvónő figyel arra, hogy az előző napok eredményeire építve további fejlesztő tevékenységgel lássa el a gyermekeket. Az óvónő a gyermek tudásából következtet a részképességek fejlettségi szintjére is.

Az epochális tanulásban alkalmazott módszerek, mint a bemutatás, szemléltetés, gyakorlás, ismétlés, ellenőrzés, értékelés, hibajavítás a tanulási folyamatban egyszerre, egymást erősítve vannak jelen. A szabályjátékokban a nevelési helyzetek mellett óriási lehetőség rejlik az idegrendszer összerendeződési folyamatának segítésére, a megismerő tevékenység fejlesztésére.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az epochális tanulás eszköze maga a környező valóság, a természetes környezet, a valóságos tárgyak, élőlények és azok makettjeiből, képeiből, (melyek élethűek, színesek, nem tartalmaznak mesés elemeket) rajzokból készített játékeszközök, játékos feladatok.

A természetes környezetben és valóságos tárgyakon történő szemléltetés, bemutatás fokozza az eredményességet, hiszen egyszerre több érzékszervet foglalkoztatunk, változásaiban, fejlődésében (évszak, növények) láttatjuk a dolgokat.

A matematikai játékokhoz felhasznált formák változatosak, színesek.

Az eszközök nem csak az ismeretek, tapasztalatok megszerzését, alkalmazását szolgálják, hanem a gyerekek esztétikai érzékét is fejlesztik.

9.1.3. Az óvodai élet megszervezése, napirend, hetirend

Az óvodai élet keretét a napirend adja. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyerekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságérzetének a záloga.

A folyamatos napirend zökkenőmentes megvalósítása feltételezi az óvónők által alaposan átgondolt, a gyerekekkel elfogadtatott, betartatott szokásrendszert. Az ésszerű szabályok megkönnyítik a higiéniai, együttélési normák elfogadását, biztonságérzetet adnak a gyermekek számára, mert pontosan tudják, hogy milyen helyzetben mit várnak el tőlük a felnőttek és a gyerekek egyaránt.

Minden évben szeptember a szokásrendszer megalapozásának a hónapja. A célszerűen kialakított szokásrendszer zavartalaná, szinte önmagától működővé teszi a csoport életét.

A folyamatos napirend rugalmasságával lehetővé teszi, hogy egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezzék a gyerekek a tevékenységeket. Nem kell sem sokat várakozniuk, sem sietniük. Egy adott időegységen belül ők dönthetik el, hogy mikor kezdenek el, vagy fejeznek be egy tevékenységet.

Az alábbi napirend tájékoztató időpontokat tartalmaz. A napi gyakorlatban az egyes tevékenységek pontos időpontját az óvónő határozza meg, a gyermekek igénye szerint.

6.00-9.00 Megérkezés az óvodába, játék.

8.00-9.00 Folyamatos reggeli

7.30- Ábrázolás mikro-csoportban igény szerint

9.00- Mese-vers, majd ének-zene igény szerint, illetve szervezett matematikai vagy környezetismereti tanulás mikro-csoportban, később játék az udvaron, vagy a csoportszobában, séta.

11.30-13.00 Ebéd, az ebédet megelőző és követő tisztálkodás ideje

12.30-15.00 Elalvás előtti meseolvasás, pihenés, alvás

14.45-18.00 Felkelés, uzsonna, játék, hazamenetel.

Ez a napirend lehetővé teszi – mivel a folyamatosan zajló tevékenységeket egyszerre kevesen végzik -, hogy megfigyeljük, és pontosan tudjuk, hogy melyik kisgyermeket, miben, hogyan kell segíteni önállóságuk fejlődése, az egészséges életmód szokásainak megerősítése

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

érdekeiben. A gondozási feladatokban óvónők, dajkák együttműködünk, a gyermekeket egyéni fejlettségükhöz mérten segítjük, támogatjuk mind önállóbbá válásukat.

Epochákban szervezett tanulási folyamat rendje egy hétre lebontva

A hetirend az óvónő által szervezett fejlesztő tevékenységek napját határozza meg, kivéve az ábrázolást és az ének-zenét. (A példában szereplő testnevelés foglalkozás időpontja természetesen csoportonként más és más, attól függően, hogy a tornaszoba mikor áll rendelkezésre.)

Környezetismeret, környezetvédelem, munka, illem epocha

<u>hétfő</u>	<u>kedd</u>	<u>szerda</u>	<u>csütörtök</u>	<u>péntek</u>
mese-vers	mese-vers	mese-vers	mese-vers	mese-vers
környezet	környezet	környezet	környezet	környezet
testnevelés (kötelező)				

Ábrázolás és ének-zene a hét bármely napján, a gyerekek igénye szerint.

Matematika epocha

<u>hétfő</u>	<u>kedd</u>	<u>szerda</u>	<u>csütörtök</u>	<u>péntek</u>
mese-vers	mese-vers	mese-vers	mese-vers	mese-vers
matematika	matematika	matematika	matematika	matematika
testnevelés (kötelező)				

Ábrázolás és ének-zene a hét bármely napján, a gyerekek igénye szerint.

9.1.4. A tanulás tartalma

9.1.4.1. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodás gyermekek mindennapjaik során tapasztalatokat szereznek a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezetükről, annak formai, mennyiségi, téri viszonyairól. Pozitív érzelmi viszony alakul ki bennük a természethez, az emberi alkotásokhoz, megtanulják azok megbecsülését, védelmét, az értékek megőrzését.

Olyan tapasztalatok birtokába is jutnak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Epochális rendszerünkben a környezetismereti és matematikai jellegű tapasztalatszerzés három hetes ciklusokban váltja egymást.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Környezetismeret, környezetvédelem epochák témakörei

A környezeti nevelés feladata, hogy olyan szokásokat, viselkedési formákat és értékrendet alakítson ki, amelyek meghatározóak a természetes és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat során. Célunk, hogy a gyerekekben kialakuljon a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a család és a tárgyi kultúra, a különböző élőhelyek iránti szeretet és tisztelet, a természet és az ember által létrehozott értékek megóvásának igénye és az ezzel kapcsolatos szabályok elfogadásának és betartásának szokása.

A környezeti nevelésben az óvoda szerepe egyedülálló, hiszen ez az a pedagógiai intézmény, amellyel a család kapcsolata a legszorosabb és legharmonikusabb. Az óvoda igen kedvező (3-7 éves) életkorban teszi le azokat az alapokat, amelyekre a későbbiekben a környezettudatos gondolkodás fejlesztése épülhet. Az ismeretek, amit egy óvodásnak a természeti környezetről tudnia kell, 3 csoportba sorolhatók:

- 1, természetismeret alapjai
- 2, jelenségek, kapcsolatok, összefüggések a természetben
- 3, a természetvédelem és a környezetvédelem alapismeretei

Az óvodai élet minden területén jelen van a környezetvédelem. Az összefoglaló ismereteket leginkább a környezetismereti foglalkozások keretében tudjuk átadni a gyerekeknek, de az ábrázolás, irodalom, játék, barkácsolás során vagy séták alkalmával is felmerülnek a környezet szeretetével, védelmével kapcsolatos kérdések, gondolatok. Az évszakokhoz kötődő munkatevékenységekben a gyerekek gyakorolhatják a környezet gondozásának műveleteit. Például falevelet gereblyéznek, virágokat ültetnek, locsolnak, télen havat sepernek stb. Így természetes élethelyzetekben tanítjuk meg őket a helyes viselkedésre, a tapasztalatokat a helyszínen, természetes környezetben szerzik. Hangsúlyt kaphatnak a csoportos kirándulások is, hisz a közös élményszerzés mellett az összetartozás érzésének erősítése is fontos feladat.

Az év folyamán öt témakör – epocha – feldolgozására van lehetőség, ezek a következők: őszi, tél, közlekedés, állatok, tavasz és nyár

Az évszakokkal foglalkozó epochák témái lehetnek:

- Az évszak, évszakok felismerése, megnevezése, összehasonlítása a legjellemzőbb jegyek alapján.
- Évszakok egymásutánisága.
- Évszakra, évszakokra jellemző időjárás, öltözködés összefüggése, (testrészek megnevezése, melyik testrésze melyik ruha kerül).
- Évszak, évszakok változásának hatása a növényekre, növények felismerése, megnevezése, fogalomalkítás.
- Évszak, évszakok hatása állatokra, fogalomalkítás.
- Tevékenységek az adott évszakban (játék, jellemző kerti munkák, sport)
- Családi ünnepek az adott évszakban, stb.

A közlekedés epocha témái:

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Mi hol, közlekedik?
- Gyalogos közlekedés szabályai.
- Járművek csoportosítása, közlekedésük módja.
- Helyes, helytelen, szabályos és szabálytalan közlekedés.
- Balesetek, megelőzésük.
- Szülők foglalkozása, munkahelyükre való közlekedés módjai.
- Kirándulások, séták (szokások, szabályok, egészségmegőrzés), stb.

Állatok epocha témái:

- Állatok felismerése, megnevezése, tulajdonságai.
- Állatok csoportosítása, összehasonlítása.
- Az ember szerepe az állatok életében (gondozás, állatvédelem, érzelmi viszonyulások, „szeretem – nem szeretem” állatok helye a természet rendjében), stb.

Példa a környezetismeret, környezetvédelem epocha hetekre bontásához:

Epocha témaköre: Ősz ; emlékezés a nyárra, az ősz szépsége.

1. hét: Az időjárás változása, hatása az emberekre.
2. hét: Az időjárás változása, hatása az állatokra, növényekre, őszi kerti munkák..
3. hét: Az ismeretek alkalmazása játékokkal.

Matematika epochák témakörei:

A matematika a környező világ azon tárgyainak tulajdonságaival történő ismerkedést szolgálja, amelyekkel a gyerekek nap, mint nap kapcsolatba kerülhetnek játékok vagy más tevékenységük közben. A matematikai ismeretszerzés során a tevékenységek, cselekvések közepette fejlődnek a gyermekek képességei, pozitív viszony alakul ki bennük a későbbi iskolai matematikához úgy, hogy közben többször megélhetik, átérezhetik a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömeit.

A spontán helyzeteken kívül rendszeresen szervezünk matematikai ismeretszerzést, ahol lehetőség van a hatékony és tudatos egyéni képességfejlesztésre, differenciálásra. A matematikai játékok, játékos feladatok színesek, esztétikusak, a gyerekek szívesen dolgoznak velük. Az egyéni képességfejlesztés során mindenkor abból indulunk ki, hogy az adott gyermek képességei az adott helyzetben milyen fejlettek és milyen mértékben fejleszthetők.

Az epochális rendszerű matematika tanulási folyamat szervezése során különösen gazdag lehetőség nyílik a kognitív képességek: cselekvés, érzékelés, észlelés, emlékezet és gondolkodás fejlesztésére.

Négy epocha kialakítására van lehetőség, melynek ajánlott témakörei:

- 1) Tapasztalatszerzés a környezet tárgyairól, azok tulajdonságairól.
- 2) Téri viszonyok tapasztalása (testséma, térbeli mozgások), irányok.
- 3) Kiterjedések térben, síkban.
- 4) Tapasztalatszerzés tér- és síkmértani formákról, gyakorlás.

A négy témakörön belüli további lehetőségek:

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Tapasztalatszerzés környezetünk tárgyairól, azok jellemző tulajdonságairól.
- Ismerkedés a logikai játékkal.
- Színek, formák felismerése.
- Rendszerezés, halmazok létrehozása, halmazok elemeinek számlálása.
- Kisebb – nagyobb – ugyanakkora, a tárgyak méretbeli különbségének felismerése, megnevezése. Nagyság szerinti sorba rendezés.
- Halmazok számossága, több – kevesebb – ugyanannyi.
- Növekvő és csökkenő számsorozat létrehozása.
- Bontás – pótlás gyakorlása, relációs jel használata.
- Téri viszonyok tapasztalása, érzékeltetése síkban, térben.
- Irányok.
- Tükörkép.
- Periodicitás, sorozatok, függvény.
- Kombinatorika.
- Kiterjedések síkban, alacsony – magas, hosszabb – rövidebb, széles – keskeny, egyenes – görbe.
- Számlépcső.
- Tő- és sorszámnevek.
- Környezetben lévő tárgyak súlyának érzékeltetése.
- Tapasztalatszerzés tér- és síkmértani formákról.
- Rész- egész viszonyának felfedezése, gyakoroltatása stb.

Példa a matematika epocha hetekre bontásához:

Epocha témaköre: Tapasztalatszerzés környezetünk tárgyairól, azok tulajdonságairól:

1. hét: Felismerés, megnevezés, szín, forma, anyag és egyéb tulajdonságok.
2. hét: Kisebb, nagyobb, több, kevesebb, számlálás, halmazképzés, sorbarende-zés.
3. hét: A tapasztalatok komplex gyakorlása.

Az óvónő a teljes három hetes ciklusra készül. A ciklus keretanyagát hetekre bontja, majd hetente egymásra építve megtervezi a heti részfeladatokat és a feladatokhoz a feltehetően felhasználásra kerülő játékokat. A tanulás során, látva, hogy milyen képességű az adott gyerek, hogy a témában hol tart, hogy milyenek az ismeretei stb. adja neki a fokozatokat betartva a képességének megfelelő játékot.

Arra is felkészül az óvónő, hogy vannak olyan gyerekek, akik a hét több napján is részt vesznek a tanulásban, ezért elegendő játékkal készül. Így nem fordulhat elő, hogy nem tud a gyerek számára nehezebb, fejlesztő feladatot adni.

Mese, vers

A mesehallgatás, játékos mozdulatokkal kísért mondókázás, verselés a játékhoz hasonlóan segíti a kisgyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését. Csoportjainkban mesét, verset, mondókát a hét minden napján hallanak a gyerekek, megközelítően azonos időben. A mesehallgatás intim helyzetében a gyerekek érzelmileg biztonságban érzik magukat, feloldódnak szorongásaik, miközben a mesehősökkel való érzelmi azonosulás folyamatában viselkedési mintákat sajátítanak el.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A mesére készülődvén a mesesarok függönyének elhúzásával, gyertyagyújtással, vagy egyéb hangulatkeltő elemmel teremtjük meg a mesehallgatás meghitt körülményeit. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét meséljük, lehetőséget adva így a gyermekeknek a mesei konfliktusok és feloldásuk ismételt átélésére.

A többször hallott mesék segítségével a gyermekek szókincse intenzívebben fejlődik, a hetek vége felé maguk is szívesen mesélik, sőt el is játsszák a történeteket. A mesélés – csakúgy, mint a többi szervezett tevékenység - játékidőn belül történik. A részvétel a gyerekek számára önkéntes. A mesét hallgató és a játszó gyerekek nem zavarhatják egymás tevékenységét. Az önkifejezés lehetőségeként biztosítjuk a gyermekek saját vers/mese alkotását, annak mozgással, ábrázolással történő kombinálását.

A meséket, verseket – melyek egyaránt lehetnek népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek -, a csoportok óvónői választják ki úgy, hogy azok hangulatukban, témájukban kapcsolódjanak a többi tanulási tevékenység tartalmához, évszakokhoz, ünnepekhez. A hangulati egység fokozottabban biztosítja a gyermekek számára az esztétikai élményt.

Ének, zene, énekes játék

Az ének, a zene fontos szerepet tölt be életünkben. Megszépíti, megszínesíti hétköznapjainkat, lehetőséget ad érzelmeink intenzív kiélésére is.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermekek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában, és megalapozzák a zenei anyanyelv kialakulását.

Programunkban az ének-zenének nincs meghatározott időpontja, a gyermekek igénye szerint nap, mint nap sor kerül éneklésre, zenehallgatásra. A hét minden napján, játékidőn belül a mesét követheti az ének, ami egy másfajta játéklehetőség a gyermekek számára.

Mivel a részvétel önkéntes, a résztvevők, pedig változóak, ezért egy héten át ugyanaz a zenei anyag. A zenei képességfejlesztés feladatait is egy hétre tervezzük. Az ének-zene kötetlen tanulás során sor kerülhet új dal megtanulására, dalos játékok ismétlésére, zenei képességeket fejlesztő játékokra, zenehallgatásra. A zenei anyag témájában kapcsolódik az adott epochához.

A zenei hallás- és ritmusérzék fejlesztésének feladatait úgy tervezzük, hogy az adott gyerekek már meglévő képességeikre építve fejlődhessenek tovább. Az egyenletes löktetés érzékeltetése, gyakorlása, kifejezése különböző formában, minden hétre tervezett feladat, hiszen ez a zenei képesség alapja. Lehetőséget teremtünk a spontán zenélésre, éneklésre, táncra, mozgásra is, az improvizációs képesség, a kreativitás fejlődése érdekében.

A közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet, átélve ezzel nem csak a zene esztétikumát, hanem az együvé tartozás élményét is.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Rajzolás, mintázás, kézi munka

Az ábrázolás az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái.

Az ábrázoló tevékenység során a gyerekeket hetente más és más technikákkal ismertetjük meg. A hét minden napján lehetőséget biztosítunk e tevékenységek végzésére mikro-csoportos formában. Így valósul meg, hogy a résztvevő gyerekek személyre szóló segítséget kapnak, követni tudjuk szín-, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

Az eszközök egy része mindig hozzáférhető helyen van. Rajzolhatnak, festhetnek, ragaszthatnak, tépkedhetnek, vághatnak, stb. a gyerekek az egész nap folyamán, ha kedvet éreznek hozzá. Olyan technikával dolgozhatnak, amivel ki tudják fejezni önmagukat, ami újabb és újabb tevékenységre ösztönzi őket.

Az ábrázoló tevékenységben való részvétel nekünk, óvónőknek mindennapos feladat. Együttműködünk a gyerekekkel, segítjük az adott technika elsajátítását, rávezetjük őket a helyes eszközhasználatra. A tevékenységet kísérő beszélgetéssel támogatjuk a szubjektív élmények megjelenítését az ábrázolásban.

Az alkotótevékenység elősegíti a gyermekek belső képalakítási képességének fejlődését, fantáziaviláguk gazdagodását. A gyermekeknek egyéni képességeikhez igazodva fejlődik térbeli tájékozódó- és rendezőképességük, gazdagodnak tér- forma és szín képzeteik, képi-plasztikai kifejezőképességük. Ugyanakkor a technikák elsajátítása mellett a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze személyiségük fejlesztésének.

Mozgás

A mozgás az óvodáskorú gyermekek lételeme, az értelmi fejlődés alapja. A mozgás, a játék közben a gyermekek megismerik saját testüket, képességeiket, alakul önértékelésük, önállóvá, öntevékennyé válnak.

A szervezett mozgás fejleszti a gyermekek természetes mozgását, testi képességeit. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, kedvezően hat a gyermekek testi növekedésére, a belső szervek teljesítőképességének fejlődésére. Segíti a térben való tájékozódás, a helyzet-felismerési, döntési, alkalmazkodó képesség fejlődését.

Az óvoda biztosítja a mozgáshoz szükséges feltételeket, eszközöket, valamint azt, hogy a gyerekek az időjárás függvényében minél többet mozogjanak a szabad levegőn. A testi képességek fejlesztése a teljes óvodai életben jelen lévő mindennapi tevékenység.

A programunk szerinti heti 1 kötelező testnevelés foglalkozás kiemelt jelentőségű. Elsődleges feladatunk az, hogy megszerettessük a mozgást, hogy olyan mozgásos helyzeteket teremtsünk, amelyekben a gyerekek képességeik fejlődését sikerélményként élhetik meg. A pozitív énkép érdekében alapvető fontosságú e sikerélmények átélése. A foglalkozások során az erőnlét, állóképesség, rugalmasság, ügyesség, gyorsaságon kívül olyan akarat tulajdonságok is fejlődnek, mint az önfegyelem és a kitartás.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A testnevelési foglalkozások szervezése

Mozgásfejlesztő munkaközösségünk segítségével nevelőtestületünk a 2004-2005-ös tanévben kezdett megismerkedni azzal a Gergely Ildikó (ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskola adjunktusa) neve által fémjelzett mozgásfejlesztési szemlélettel, módszerrel, mely a korábbi években megszokott foglalkoztatáshoz képest sokkal több játékot tartalmaz, ezért közelebb áll az óvodás korú gyermekekhez. A módszert eredményesen alkalmazzuk nagy létszámú vegyes életkorú csoportjainkban.

Az éves mozgásfejlesztési anyag a 9 epocha figyelembevételével a következőképpen alakul:

- 1 epocha időszakában járásgyakorlatok
- 2 epocha időszakában futások
- 2 epocha időszakában ugrások
- 2 epocha időszakában dobások, labdagyakorlatok
- 2 epocha időszakában támaszgyakorlatok, függés

Az egyensúlyérzék fejlődése a különböző játékok során minden gyakorlattípusban megvalósul.

A felsorolt mozgásformák megfelelnek a 3-7 éves gyerekek életkori sajátosságainak, és lehetőséget adnak a differenciálásra. Végzésük minden gyermek számára sikerélményt biztosít, megszerettetve így a testnevelés foglalkozásokat, a mozgást. Mai mozgásszegény életformánk közepette ez nagyon fontos szempont.

A testnevelés foglalkozások felépítése rendszerünkben a következő:

- 1) Minimum 3-4 játék
- 2) Gimnasztika (erősítő és nyújtó gyakorlatok)
- 3) Főgyakorlat (4-5 egyszerre zajló, választható, mikro-csoportban végzett gyakorlatsor)

A testnevelés foglalkozásokon alkalmazott sokféle speciális mozgásos játék örömet okoz a gyerekeknek, ugyanakkor komplexen kapcsolódik más foglalkozási területek témáihoz, feladataihoz is. A tudatos tervezést játékgyűjtemény segíti.

A tornateremben az adott csoport minden tagja egyszerre tornázik. A különböző fejlettségű gyerekeknek a gyakorlatok nehézségi fokozatok szerinti differenciálásával biztosítjuk a megfelelő terhelést és fejlesztést. A vegyes életkorú és eltérő fejlettségű gyerekek együtt tornázása sokféle nevelési helyzetet biztosít. Az utánzás lehetősége meggyorsítja a kisebbek számára a különböző mozgásformák, játékszabályok elsajátítását. A nagyobbakat óvatosabb mozgásra, a gyengébbekre, kisebbekre való odafigyelésre neveli.

9.1.5. A fejlődés dokumentálása és a tervezés

Az óvodai nevelés tervszerűen zajló folyamat, amely tudatos, felkészült munkát eredményez. A tervezés korlátoz, irányt ad, segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra építését, ugyanakkor szabadságot, rugalmas alkalmazást is biztosít, lehetővé téve a gyerekekhez való igazodást. A célok, keretek tervezettség megadja az óvónőnek a

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

lehetőséget a részletekben való elmélyülésre, a gyerekek egyéni fejlettsége, érdeklődése szerint. A tervezés alapelve, az egyéni képességfejlesztés az óvodai nevelés minden területén egységes és mindenhol érvényesül, legyen az játék, gondozási tevékenységek, tanulás vagy munka.

Az egyéni fejlesztést célként kitűző nevelési rendszerünkben legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, alapos megismerése. Fejlettségük játékukban, a tanuláshoz való hozzáállásukban és minden más tevékenységükben jól nyomon követhető.

A gyermekek érzelmeinek, szemléletének, gondolkodásának stb. fejlődését nagy vonásaiban egyező időrend jellemzi, és sok az egyező jegy az azonos korú gyerekek magatartásában is. Megismerésüknek az életkori sajátosságok tanulmányozása fontos feltétele – érési jelzésnek tekinthetők -, ahhoz azonban, hogy magát az egyént megismerjük, az egyes gyermeket kell jól megfigyelnünk, mert az életkorra jellemző fejlettségtől jelentős egyéni eltérések lehetnek.

Megfigyeléseinket rendszeres időközönként feljegyezzük és mindegyik kisgyermekről fejlődési naplót vezetünk, melyben félévente értékeljük fejlődésüket. E naplókban az egyes képességek mindenkori fejlettségi állapotának mutatói kijelölik számunkra az adott kisgyermekre vonatkozó további fejlesztés irányait, feladatait. Így külön fejlesztési tervet nem írunk – kivéve a törvény által kötelezően előírt esetekben.

9.2. Tevékenységközpontú nevelési program

Ezzel a programmal dolgozunk a Mesevölgyi, a Mesedombi és a Mesevár óvodában.

9.2.1. Mozgás

A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelési tevékenységeken túl jelen van a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységekben is. Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk.

A mozgásöröm, mozgásfejlesztés/fejlettség és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll.

A tevékenység célja a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek, erőnlétének és állóképességének fejlesztése.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodába kerülő egészséges gyermekek szeretnek ugrándozni, futkározni, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni. Az őket körülvevő felnőttek szemléletétől és a megfelelő feltételek megteremtésétől függ, hogy megmarad-e természetes mozgáskedvük. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, ha szükséges, felkeltsük ezt a mozgáskedvet, és tudatosan építsünk rá. Ehhez szükséges az óvodapedagógusok szemléletének alakítása. Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjének összeállításánál figyelembe kell venni a mozgás és pihenés egyensúlyát, mert ezzel elkerülhető a gyermekek egyoldalú igénybevétele. A gyermekek napirendjét úgy kell kialakítani, hogy egész nap biztosítsunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A rendszeres futás, télen a havas játékok, a szabad udvari játékok, a versenyek, segítik a gyermekeket edzettségük fokozásában. Csoportszobáinkban teret biztosítunk az összerakható, különböző módon variálható eszközök használatához. Az udvaron a fából készült eszközök biztosítják a mozgás lehetőségét, ahol rendelkezésre áll még labda, kerékpár, roller stb. a játékhöz. A rendszeres mozgás során fejlődnek pszichikai, testi, értelmi és szociális képességei, ezek eredményeként egészségesebb lesz.

Mozgásfejlesztés a testnevelési tevékenységeken és a mindennapi testnevelésen:

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a gyermekek térben történő tájékozódását, a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétel a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgás-műveltség fejlődésének is.

A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk. A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltételek biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen.

A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéshez, kedvezően befolyásolja az érzelmi, értelmi és szociális képességek alakulását, az alkalmazkodó képességet úgy, hogy megmarad a szabad mozgáskedvük is. A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, ami csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakorlásával érhetünk el.

Az egyes tevékenységek megtervezésénél mindig figyelembe kell venni a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét. Ehhez igazodva kell eldöntenünk az egyes mozgásformák ismétlésének a számát. A tevékenységek bevezetésénél mindig lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A különböző nehézségű differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. A kéziszerke jól szolgálják a fejlesztési célkitűzéseket és változatosabbá, érdekesebbé teszik a tevékenységeket a gyermekek számára.

A mozgásfejlesztés és a testséma fejlesztés valamennyi feladata beépíthető a testnevelési tevékenységekbe.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az észlelés területéről a következő feladatok beépítésére van lehetőség:

- Alaklátás, formaállandóság fejlesztése: forma alakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbemozgása.
- Kinesztetikus mozgásészlelés fejlesztése: behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése.
- Térészlelés fejlesztése: alapvető térirányok megismerése saját testének közvetítésével.

A verbális fejlesztő programból a testrészek, helyzetek, mozgások, téri irányok pontos és gyakori megnevezésére van mód.

A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerül:

- Az egyensúlyérzék fejlesztése.
- Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.

A testséma fejlesztő programból kiemelt helyet kap az oldaliság. A tevékenységeken lehetőség nyílik a keresztcsatornák fejlesztésére is. A bemutatott gyakorlatokat látják, hallják a tevékenység pontos megnevezését és elvégzik a látott, hallott feladatokat.

A mozgásfejlesztésben meghatározó:

- a spontán érzelmi motivációkra építünk, az egyéni fejlettséget figyelembe véve
- a foglalkozásokon a gyermekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt, ne hajtjuk túl a versengést
- biztosítjuk a gyermekek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával
- az ily módon kiváltott fizikai aktivitás előhívja és erősíti a szellemi aktivitást is

Az óvodapedagógus feladatai:

- Gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Összes szervek, szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javítása.
- Vázizomzat sokoldalú, arányos erősítése, fejlesztése.
- Motoros képességek fejlesztése: kondicionális (első sorban állóképesség), koordinációs (téris tájékozódás, egyensúlyérzék, ritmuskészség), mozgékony, hajlékony.
- A fokozatosság és tudatosság elvének figyelembe vételével, a nagymozgások, térirányok fejlesztése, szem-kéz-láb koordináció fejlesztése, finommotorika fejlesztése.
- Mozgásműveltség kialakítása jártasság, készség szintjén: mozgásos cselekvések, gazdaságos végrehajtási módjának elsajátítása, mozgásos cselekvések szép kivitelezése.
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának és helyes testtartásának kialakulását a gerincoszlop izomfűzőjének erősítésével, valamint a lábboltozat izomzatának erősítését lúdtalp gyakorlatokkal.
- Az egészség megóvása, a szervezet biológiai egyensúlyának fenntartása. A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása.
- Versenyigény felkeltése, kielégítése: szórakoztató, élményekben gazdag testnevelési játékok szervezése. Versenyjátékok során a figyelem, koncentráció; közösségi érzés; türelem; önfegyelm; nyerni és veszíteni tudás fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Mozgás és a játékigény természetes gyakorlatokkal és játékokkal történő kielégítése.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjunk lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsuk a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit. Adjunk ötleteket, irányítsuk a gyermekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegyük lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

9.2.2 Külső világ tevékeny megismerése

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni – vess magot,
Ha egy évtizeddel számolsz – ültess fát,
Ha terved egy életre szól – embert nevelj!”
(Kínai bölcs mondás)*

A fenntarthatóságra nevelés

A fenntarthatóság pedagógiai feladata, tájékozott és tevékeny embereket nevelni, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és környezet, a társadalom terén, és felelősséget vállalnak tetteikért.

A környezet védelme, az emberiség megmaradásának feltétele és nem csupán a természet szépsége és értékei miatt lényeges mindannyiunk számára. Fontos, hogy az óvodai nevelésben megfelelő alapokat építsünk. Fontos feladatok: a problémák iránti érzékenység, a környezeti tudatosság alakítása, az alapösszefüggések meglátásához és megértéséhez szükséges tapasztalat-, és ismeretszerzés, a környezeti gondokhoz szükséges értelmi és testi készségek fejlesztése. Az óvodai nevelés során, olyan szokásrendszer és viselkedési formák kialakítása, mely képessé teszi a gyermeket, hogy a környezetéért tenni vágyó és tudó legyen.

Az a gyermek, aki megismeri, megbarátkozik a természet szépségeivel, törvényszerűségeivel, a természeti folyamatok kölcsönhatásaival, később természetes módon védi is ezeket az értékeket. Óvodáskor végére kialakulnak a gyermek alapvető személyiségjegyei, ezért fontos feladatunk ebben az életkorban a napi életet átható, tudatos természetszeretete, gondozásra nevelés.

Környezeti nevelés

A megismerési tevékenység alapja a megismerési vágy, ami cselekvésre sarkallja a gyermeket. Törekszünk arra, hogy a gyermeket olyan hatások ériék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őket, s minden érzékével megtapasztalhatta azt.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A gyermekek szemléletének alakítása elengedhetetlen feladat. Lehetőséget kell biztosítani az élmények különböző érzékszervekkel való feldolgozására.

A játékokban, játéktevékenység során az élmények, és tapasztalatok segítségével gyermekeink személyiségébe épüljön be a természet megismerése, szeretete, megőrzése, az emberi értékek, alkotások megbecsülése. Olyan gyermekeket nevelünk, akik ismerik, szeretik környezetüket a természetet, az őket körülvevő élőlényeket. Legyenek fogékonyak a körülöttük lévő élő és élettelen környezet szépsége iránt is, találják meg a jót, a szépet, védjék, óvják környezetüket. Építünk az otthonról hozott tudásra, tapasztalatra, ismeretre, élményre. Meg kell ismertetnünk gyermekeinkkel a szülőföldünket, kultúránkat, szokásainkat, hagyományainkat. A környezeti nevelés feladata magában foglalja a szülőföld iránti pozitív viszonyulás kialakítását, védelmét és a hagyományok megismerését is.

A környezeti nevelésben nagy szerepe van a megelőzésnek. Fontos, hogy a környezeti nevelésben helyet kapjon a fenntarthatóságra nevelés is, mind az intézményes, mind az intézményen kívüli nevelésben. Figyelembe vesszük a gyermekek tapasztalatait, fejlettségét, az adott lehetőségeket, a gyermeki aktivitást, az aktualitásokat, a természet, társadalom változásait. Az óvodában mindenkor jelen van a környezeti nevelés, a sokféle tevékenységben megvalósuló ismeretszerzés.

Pedagógus feladata a helyi adottságok és a környezet adta lehetőségek kihasználása:

A környezeti nevelés helyszínei

- Természeti környezet
 - Természetközeli fás és fátlan társulások (pl.: erdők, mezők, vizek)
 - Mesterséges fás és fátlan társulások (pl.: parkok, kertek)
 - Vadasparkok
- Társadalmi környezet
 - Óvoda és közvetlen környezete
 - Nyári táborok
 - Múzeumok

A környezet megismerés során kialakulnak a gyermekben a kulturált, biztonságos életvitel szokásai, az elfogadott viselkedési formák, az érzelmi és erkölcsi viszonyok. Már az óvodában fel lehet, és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. A tolerancia, mások (idősebbek, felnőttek, társak) véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni, tisztelni és szeretni másokat. Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges.

A gyermek körülötte levő világot képes analizálni, szintetizálni, vagyis egységben látni, szemlélni. Egész lényével részt vesz az információszerzésben, tapasztalásban. Minden képessége fejlődik a tapasztalatok nyomán. A természeti környezettel való ismerkedés, rácsodálkozás a természet szépségeire, a természeti jelenségek megtapasztalása, segít abban, hogy a gyermek folyamatos befogadója legyen a sokszínű információnak. Teszi ezt az észlelés érzékelés segítségével és spontán, később tudatos figyelme által. A környezet állandó körforgása segítségével segíti térbeli tájékozódását, illetve időérzékelésének fejlesztését. A

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

külső világ tevékeny megismerése a társas érintkezésen, hallási, tapintási, szenzoros, mozgásos működésen keresztül valósul meg.

Fontos feladat a téri tájékozódás alakítása és a közlekedésre nevelés, a matematikai tartalmú tapasztalatok megismerésének biztosítása, a környezetkultúra alakítása, a természet tiszteletének, óvásának elsajátítása, a környezet értékeinek felismerése, a természet féltő szeretetének kialakulása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt, tapasztalatot gyűjtsenek a gyermekek saját természeti és társadalmi környezetükből, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja is.
- Biztosítson minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez. A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabad természetben, az óvoda környezetében, udvarán szervezze meg.
- A pedagógusok feladata, hogy felkeltsék a gyerekek igényét, és fejlesszék szabálytudatukat a tiszta, esztétikus, egészséges környezet kialakítására, megóvására.
- Biztosítsa a feltételeit annak, ha a lehetőség adott, hogy az óvodában természetismereti központ, élősarok, konyha és/vagy virágoskert működjék, illetve próbálkozzon kisállatok tartásával is.
- Törekedjenek a takarékos energia és víz használatra.
- Ismertesse meg a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát.
- Ismertesse meg a gyerekekkel a legfőbb környezeti problémákat, mint a légszennyezés, a vízszennyezés, az ivóvízhiány, a szennyvíztisztítás, a hulladékok felhalmozódása stb. Ezek ismeretében könnyen belsővé válik számukra az ezen a területen megmutatkozó társadalmi elvárás.
- A kísérletezéshez lehetőséget biztosítani.

Matematika

A matematika a környezet és még sok minden más szoros összefüggésben állnak. Mindkét tevékenységforma a logikus gondolkodás fejlesztésére törekszik, az összefüggések, azonosságok, különbségek észrevételére. Minden téma tartalmaz matematikai és környezeti vonatkozásokat, a pedagógus feladata a mindennapokban ezekre felhívni a figyelmet.

Nevelési programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére, fejlesztésére kívánja a hangsúlyt helyezni. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy a matematikai nevelés nem komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósulna meg.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet a korai tapasztalatokra. A matematikai nevelés terén két életkori szintet jelölünk meg:

- Az első szint: bevezeti a gyermeket a matematika világába, melynek kezdete egyéni érettségtől függ, de középső csoporttól szorgalmazandó.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

- A második szint: az intenzív fejlesztés szakasza az 5-6-7 életévben.

Feladata: az iskolai életmódra való felkészítéshez és az ehhez szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben, a tevékeny élet megkedveltetése.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A perceptuális, a motoros, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Bármilyen gyakori is a játékban és egyéb tevékenységekben szerzett, belső érdeklődésből fakadó tanulás, a gyermek életkora előrehaladásával egyre gyakrabban igényli és képes is kisebb-nagyobb csoportban az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására. Az óvodapedagógus és a társak jelenléte mobilizálja a gyermek tanulási teljesítményét, tudását, viselkedésének és magatartásának tartalékait. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedtetés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A komplex matematikai foglalkozásoknak, vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.
- A pedagógus ismertesse meg a gyermekeket az egyéni, és életkori képességeik szerint:
 - A matematikai tulajdonságokkal (méretbeli, formabeli, súly és mennyiségbeli, területbeli...), azok megtapasztalásával, rendszerezésével, összefüggéseinek felfedeztetésével.
 - Halmazok létrehozásával, rendezésével, egyesítésükkel és bontásukkal.
 - Mennyiségek (térben tapintható, vizuálisan, akusztikusan érzékelhető) számlálásával, a tőszámokkal, számosság szerinti rendezéssel, számosság kiegészítésével (összeadás), elvételével (kivonás), és bontásával (osztás, párosítás).
 - A matematikai sorozatalkotás lehetőségeivel, és a sorszámokkal.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- A térben és síkon való tájékozódással. Térbeli testek és síkbeli alakzatok tulajdonságaival, jellemző jegyeikkel.

9.2.3. Művészeti nevelés, kulturális kompetenciák alapozása

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. A művészeti nevelés mindenekelőtt az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti.

A művészeti nevelés az óvodában magába foglalja a művészeti alkotások befogadását, megismerését, valamint az alkotó tevékenységre nevelést.

A művészeti nevelés során a gyermek élményekhez jut, mely hatással van a különböző érzékszervekre, megismerheti a magyar és más kultúra sokszínűségét.

A legnagyobb hangsúlyt a komplex élményekre helyezzük. A zene, a mozgás, az önkifejezés együttese a teljes személyiséget érintik. A művészeti neveléssel esztétikai, erkölcsi értékeket közvetítünk a gyermek felé, megtapasztalja a kultúrák tiszteletét, fejlődik a közösséghez való viszonya, értelme, mozgása. Kellő szabadság megtartása mellett tudatosan fejlesztjük a gyermekek élményvilágát, biztosítjuk számukra az alkotó tevékenység feltételeit, lehetőséget adunk a szabad önkifejezésre, egyediségük, eredetiségük megmutatására a művészeti tevékenységek által. (Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre.)

Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A fejlesztés nélkülözhetetlen feltétele az önálló választás lehetősége az anyagok és technikák között, valamint az eszközök hozzáférhetősége. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk, érzéseiket, gondolataikat, ötleteik kifejezésére a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, a rajzolásban, stb.

Az óvodában biztosítjuk:

- Az érzelmek átélését, empátia érzését, a szavak nélküli kommunikáció látható kifejezését
- A mozgás fejlődését (szem-kéz koordináció, finommotorika, észlelés, megfigyelőképesség, vizuális tapasztalás)
- A szociális fejlődést (a közös munka lehetőségét, az egyéni önkifejezést)
- Az intellektuális fejlődést (szín és forma ismeret, kreativitás, kommunikáció sajátos formái)

Vers, mese

Az irodalmi nevelés célja, a mese-vers megszerettetése, olvasóvá nevelés és a beszédkultúra megalapozása.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Varázseszköz a gyermek számára - tudattalanul fejleszt, élményszerű a tanulás, például a mesével olyan élethelyzeteket tud megtapasztalni, amit a valóságban nem tudna. A gyermekirodalom művelője nem építhet az olvasó élettapasztalataira, ítélőképességére, ezért morálisan (erkölcsileg) rendezett világot kell nyújtania az olvasóinak.

A mese-vers kezdeményezések anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de klasszikus és kortárs irodalmi alkotások is megjelennek. A gyermekirodalmi alkotásokat a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően válogatjuk ki. A mese-vers, dramatizálás, bábozás tevékenységeit az óvodáskorú gyermekek alapvető szükségletének, az anyanyelvi nevelés mással nem pótolható lehetőségeinek tartjuk a művészeti nevelésen belül. Fontos szerepet töltenek be a gyermekek által alkotott mesék, elbeszélések is.

A mesék, versek által jól fejleszthetjük mind a vizuális, mind pedig a verbális emlékezetet, a kifejezőképességet, a gondolkodási műveletek gyakorlását is elősegíti.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgása és/ vagy ábrázolással való kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az óvodapedagógus feladata:

- A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére
- Eszközök hozzáférhetősége, dramatizáláshoz
- Irodalom iránti fogékonyság kialakítása
- A mű hangulatának érzékeltetése
- Vizuális, verbális memória fejlesztése
- Figyelem, képzelet fejlesztése
- Aktív szókincs bővítése (amit használ), - passzív szókincs bővítése
- Beszédaktivitásra készítés
- Szöveg és ritmus harmóniájának érzékeltetése
- Empátia, szolidaritásra nevelés (főleg meséknél)
- Helyes mondatalkotásra szoktatás
- Beszédhibák csökkentése
- Koncentrációképességének fokozása
- Nyelvi kifejezőképesség serkentése
- Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával

Ének, zene, énekes játék

Óvodai nevelésünk célja, a gyermekekkel megszerettetni a zenét, a dalokat, az éneklést, a mondókázást. Fejlesztieni esztétikai érzéküket, zenei hallásukat, mozgáskultúrájukat és ritmusérzéküket. A közös éneklés, a mondókázás, a körjáték a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából prioritást élvez.

Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. A Kodály Zoltán útmutatása

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése. A magyar népdalok, mondókák szinte valamennyi ünnepünkön felhasználhatók.

A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok mellett az igényesen válogatott kortárs illetve klasszikus művészeti alkotások is helyet kapnak a zenei nevelésünkben. A népi mondókák, énekes játékok, a zenei anyanyelvünk művészi értékei, hozzájárulnak az éneklés és a zene megszerettetéséhez, de a gyermekek szociális fejlődését, szellemi gyarapodását is elősegítik.

A hangszerekkel való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelent az óvodásoknak. Az óvodáskor vége felé gyermekeink ritmus hangszereket önállóan is használnak (pl. dob, cintányér, stb.). Az éneklés, a zenehallgatás napi tevékenységeinkhez gyakran kapcsolódik örömforrásként, hangulati elemként. Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás nem korlátozható csupán a tevékenységek időtartamára, ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták, kirándulások.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus a zenélés biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére
- Az ének-zene foglalkozásokon belül kellő figyelmet fordítson az akusztikus és belső hallásfejlesztésre, a tiszta éneklési készség alakításra, a ritmusérzék, a zenei alkotókedv fejlesztésre, valamint a zenehallgatásra nevelésre, mint fejlesztendő területekre
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is
- Zenei nevelés alapvető feltételeinek a megteremtése
- Tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése
- A zenei önműködésre való állandó igény fejlesztése

Rajzolás, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés célja a látás fejlesztése mellett az, hogy képessé tegye a gyerekeket a szép érzékelésére, valamint létrehozására. A vizuális nevelés az ábrázolás különböző fajtáival, a népművészeti elemekkel fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének, mert ezek a tevékenységek a gyerekek kedvencei közé tartoznak.

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a konstruálást, a kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést mely fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Lehetőséget teremtünk művészi rajzok, festmények, szobrok, épületek, népi alkotások nézegetésére.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat.

Fontos az alkotás helyének megválasztása, a helyes szokás és szabály-rendszer kialakítása. A gyermekeknek legyen módjuk alkotásaikat biztonságosan megőrizni, munkájuk legyen megszokott helyen. A gyermekek egyéni döntése szerint helyezzük el a csoportszobában vagy a folyosón, illetve eltehetik saját dossziéjukba.

A különböző anyagok megismerése és használata fejleszti a tapintásérzéklet, a szem-kéz koordinációt, formálja az ízlést. Célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel.

Az ábrázolás lényege, hogy a cselekvést szemléletes képszerűvé teszi, magát a valóságot is. Elsősorban az íráshoz szükséges finommotorika fejlődik jól általa, de emellett számtalan értéke van. Néhány ezek közül: érzelmeket nyújt, érzelmek kelthetők általa, feszültségoldó szerepe nagy, a vizuális kifejezőkészség, kreativitás is fejlődik általa. Fejlődik az érzelmi stabilitás, lateralitás, térérzékelés, síkban való eligazodás, memória. A gyermekek egész napi játékuk során látják, tapasztalják az általuk használt eszközök, anyagok sokféle tulajdonságát, variálhatóságát, formálhatóságát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységeket kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak.
- Biztosítsa a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit az alkotómunkához. Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának:
- Az óvodában minden nap legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket, ezért minden csoportszobában ki kell alakítani a vizuális tevékenységhez szükséges eszközök és tevékenységek helyét a gyermekek számára megszokott és elérhető helyen.
- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására

9.2.4. Tevékenységközpontok rendszere

A tevékenységközpontok azok a sarkok vagy mobil bútorokkal elkülönített színterei a csoportszobáknak, amelyekben folyik a játék, a spontán tanulás és a munka. Itt szerveződnek azok a tevékenységek, amelyek a játékos tanulást jelentik az óvónő segítségével és irányításával. Biztosítja a gyermek számára a mikro csoportokra tagolódást, ezzel segítve a szocializálódást, személyes és közvetlenebb kapcsolat és közös élmény hatására.

Családi és szerepjáték központ

- Spontán tevékenységek színtere, melynek során a gyermek kipróbálja, felfedezi, újraéli a környező világot

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Utánozza családtagjait, ismerőseit, a felnőttek és gyermekek viselkedését, eközben megéli a közös munka eredményét, örömeit
- Fejlődnek szociális képességeik, bővül a világról szerzett ismeretük, gazdagodik élményviláguk
- Megélhetik saját gyengeségüket, erősségüket

Építő-, barkács-, és konstruáló központ

- Felfedezhetik az építőelemek, szerszámok, eszközök tulajdonságait
- Az elemek alkalmasak arra, hogy megvalósítsák ötleteiket, elképzeléseiket, kreatívak legyenek
- Az elemek rakosgatásával fejlődnek a motoros képességeik, a társakkal együttműködő gyermek szocializálódik, miközben kifejezi gondolatait, elképzeléseit, megfogalmazza akaratát, szókinccse gazdagodik
- Véletlenszerű és tervezett építések is megjelennek
- Megismerhetik a gyerekek a matematika fogalmait, tárgyak térbeli tulajdonságait, fejlődik mozgásuk

Manipulációs tevékenységközpont

- Ez a központ biztosítja a társasjátékok és értelemfejlesztő szabályjátékok helyét
- Ezek a játékok sokféle képességek fejlesztésére alkalmasak (pl. ügyesség, finommotorika, szem-kéz koordináció, érzékelés, logikus gondolkodás, szabálytudat erősödik, türelem, kitartás, együttműködés, matematikai gondolkodás)
- Saját maguk által készített játékok is lehetnek, melynek szabályait is a gyerekek közösen találják ki
- Kiemelt színtere a tudásszerző tanulási kompetencia megalapozásának

Természetismeret központ

- Ez a központ arra alkalmas, hogy a gyermek kielégítse érdeklődését a természetben található jelenségek tárgyak iránt
- Fejlődnek a gyermekek szociális képességei, kulturális ismeretei gyarapodnak
- Természetes környezetben figyelhetnek meg természeti jelenségeket, vizsgálódhatnak, kísérletezhetnek

Irodalmi, ének-zenei központ

- Jelentős szerepet tölt be a kultúra közvetítésében
- Közös mesélés, éneklés, zenélés színtere
- Mindkét tevékenység az óvónő-gyermek személyes kapcsolatára épül
- Itt van lehetőség a meghitt közelségre, csoport életével kapcsolatos élmények megbeszélésére, bábozásra
- Beszélgetőkör helyszíne

Művészeti tevékenységközpont

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Ez a központ, ahol a gyermekek szabadon kipróbálhatják, fejleszthetik kreativitásukat, megismerkedhetnek új anyagokkal
- Itt kapnak helyet a vizuális tevékenységek
- Ösztönzi a kreativitást, a verbális kommunikációt, önértékelést, finom és nagymotoros mozgásokat, intellektuális képességek fejlődését
- Fejlődik térérzékük, színviláguk, esztétikai érzékük
- Megismerhetik a nonverbális önkifejezés technikáit, egyéni különbségek toleranciáját
- A képi megjelenítés és verbális megfogalmazás összekapcsolása

Homok-víz központ

- Alkalomszerűen megjelenhet a homok-víz asztal tevékenységközpont, ami az anyagokkal való ismerkedés, játék színtere. Terepasztal melyen reprodukálhatók a közös és egyéni természetes élmények. Fejleszti a kommunikációt, gondolkodást, finommotorikát, együttműködési készséget.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mikro és makrokörnyezet megismertetése
- Érdekes alapanyagok biztosítása
- Kérdésfeltevésre biztassa a gyermeket)
- Tapasztalatszerzés biztosítása több érzékszerv bevonásával
- Gondolkodásra serkentse a gyermeket)
- Szabályok, korlátok együttes megalkotása
- Erősítse a gyermek spontán, ösztönös kezdeményezéseit
- Ismerje meg a gyermekeket és érdeklődésüket
- Olyan témákat, ötleteket alkalmazzon, mely a gyermekek igényét elégíti ki
- Igényeknek megfelelően kiegészíti a területet
- Az éppen aktuális játéktémáknak megfelelő feltételek megteremtése (élmény, eszköz, hely, idő)
- Élmények biztosítása (pékség, piac, fodrászat stb.)
- A gyermekek reakciójának tanulmányozása
- Közös szabályok megbeszélése
- Képességek fejlesztése
- Láttassa meg, amit az ember, a természet létrehozott
- A gyermekek munkáinak megfigyelése, elemzése
- A gyermekek képességeinek megfelelő játékok és eszközök biztosítása
- A gyermekek által kezdeményezett játék kínálta lehetőségek felismerése
- A gyermekek gondolkodásmódjának, ötleteinek folyamatos megfigyelése
- A választás lehetőségének biztosítása
- Lehetőség biztosítása önálló szabályalkotásra, gondolkodásra
- Tudatosan figyeljen arra, hogy a gyermekek találjanak megoldást a számukra problémát jelentő helyzetben
- Szükség szerint a tevékenység továbblendítése

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

9.2.5. Az óvodai élet megszervezésének szempontjai

Nevelésünk tervezése és időkeretei

„A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani lehetőségeit.”
(Erich Fromm)

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A nevelés tervezése negyedévente, a tanulás tervezése heti tervekben történik.

Tervezésnél lehetőséget, segítséget nyújthatnak a Kompetencia alapú nevelés óvodai programcsomag tématerv javaslatai, ajánlatai. A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata.

A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok részei a nevelés tervezésének. A rövid időszakot átfogó tervezés ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásra hatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni. A tervezésnél (ne az ismeretanyag növelésére, hanem) a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük a hangsúlyt.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül zajlik.

A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon. Az értelmi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk, és képessé tegyük azok megoldására, valamint kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenekelőtt szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A fejlesztés keretei:

A teljes nevelési folyamat, amely vegyes életkorú, csoportokon belül a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.

Az ismeretelsajátítás során a gyermekek kötelező, kötelezően választható, szabadon választható feladatokat kapnak.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az egyéni differenciált fejlesztésre a gyermekek aktuális tudásának, képességeinek ismeretében a feladatok megválasztásánál nyílik lehetőség. A kiválasztott feladatok befejezéséért azután a gyermek a felelős, aki így nap, mint nap megélheti a megismerés, a tudáskeresés örömét.

- Választható tevékenységek: a szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, gyermek vagy felnőtt kezdeményezéssel, indirekt módon történik a tevékenység, a gyermekek fejlesztése. A gyermekek pillanatnyi érdeklődésüknek megfelelően választhatnak a szabad játék vagy a felajánlott tevékenységhez kapcsolódás között. A tevékenységek lehetségesek egyénileg, vagy kisebb csoportokban, a csoportszobában vagy a szabadban.
- Kötelezően választható tevékenységek: az egyes tevékenységi központokban különféle lehetőségeket ajánlunk fel, melyek közül a választás lehetősége a gyermek érdeklődése, és egyéni fejlettsége által meghatározott. Az 5-6-7 éves gyermekek, a számukra speciális fejlesztési céllal, a csoportszobában vagy a szabadban felajánlott tevékenységek közül választanak. Feladataikat egyénileg, párosával, vagy kisebb csoportokban, alkalmanként kooperatív technikák alkalmazásával, de mindenképpen az óvónő figyelme mellett, értékelésére számítva oldják meg.
- Kötelező tevékenységek: ebben a frontális munkaformában a gyermekek együtt, egyszerre tevékenykednek. Ilyen lehet egy-egy aktuális élmény, vagy probléma által motivált beszélgetés; a tervszerűen illetve spontán irányított mozgásfejlesztés a csoportszobában vagy a szabadban; valamint az óvoda minden iskolába készülő gyermekének együtt, egyidőben szervezett tevékenysége. Ezeket speciális fejlesztési céllal alkalmanként, vagy rendszeresen szervezzük. Az Óvodai nevelés országos alapprogramja szellemében a gyermek tanulási folyamatát a spontaneitás, az utánzás, a folyamatosság jellemzi, ezért az ismeretfeldolgozás más területein nem alkalmazunk kötelező jellegű, frontális munkaformát. A gyermekek az esetenként kötelező tevékenységekben is, az életkori és egyéni sajátosságok függvényében, különböző időtartamban vehetnek részt.

A nevelés időkeretei:

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

Napirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetesen része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak, vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

indokolttá teszi, változtatható, módosítható. A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

Javaslat a napirend elkészítéséhez:

- játék és szabadidős tevékenység 7 – 9 óra
- étkezés, pihenés 2,5 – 3 óra
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1 – 1,5 óra
- komplex foglalkozás naponta cca. 35 perc (életkortól függően)

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események stb. hatására. Lehetőség van a csoportoknak a folyamatos napirend kialakításához.

A szeptember 1.-től május 31.-ig terjedő időszakra érvényes napirendet a gyermek biológiai és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítjuk ki. A nevelési év során a nyári időszakot (június 1.-től augusztus 31.-ig) tartalmazó tervezzük meg a gyermeki szabadságot tiszteletben tartva.

A napirend elkészítésénél az óvodapedagógusoknak figyelembe kell venniük óvodánk nyitva tartásának idejét (12 óra), hiszen ez az időkeret biztosítja a program kivitelezhetőségét.

Hetirend:

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyeljünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. A hetirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Hetirend javaslat:

Minden nap: Mindennapi testnevelés, Mese-vers

A választható és/vagy kötelezően választható tevékenységek egy – egy napon (komplex feldolgozással) kezdeményezhetők: Matematika, Művészeti tevékenységek, Természet – társadalom – ember

A hetirend kialakítása természetesen az óvodapedagógus feladata. Számptalan variációval az adott óvodai csoport és a gyermekek igényeinek, képességeinek figyelembevételével nemcsak a komplex foglalkozások helyei, de az időkeretek is megváltoztathatók.

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Negyedéves nevelési terv készítése, értékelése
- Heti tanulás tervezés
- Hetirend és napirend összeállítása
- Szükség esetén egyéni fejlesztési terv a felzárkóztatás vagy tehetséggondozás miatt
- Fejlettség mérő lap/bevezetés esetén DIFER

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A fejlesztés szempontjai:

- Egyénre szabott, differenciált fejlesztés a csoport keretein belül.
- Program mindig az adott csoportszervezési formában alkalmazható.
- Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés, vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani.
- A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

10. Nemzetiségi nevelés

A nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodának, csoportoknak a helyi óvodai nevelési program elkészítésekor az óvodai nevelés országos alapprogramja mellett figyelembe kell vennie a nemzeti kisebbség óvodai nevelésének irányelvét is. Az irányelvek a nemzetiségi óvodákban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit tisztázzák. Ez a kiegészítő dokumentum keret jellegűen szabályoz, biztosítja a kisebbségi jogérvényesítést, az óvodák helyi sajátosságainak érvényesítését.

Az irányelvekben megfogalmazottak is lehetőséget biztosítanak a nemzetiségi óvodák/csoportok sokféle pedagógiai törekvésének, valamint az óvodapedagógusok módszertani szabadságának érvényesítéséhez.

10.1. A nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladata

Az óvodai nevelésünk két csoportban a kisebbség nemzeti kultúrájának őrzését, ápolását tűzte ki célul. Így már az óvodában is alapot tudunk teremteni a kultúrák közötti kapcsolatok és kölcsönhatások kiépítéséhez.

Óvodánkban évtizedes múltja van a nemzetiségi nyelv nevelésének. A Mesedombi Óvodában 1978 óta német nemzetiségi csoport, a Mesevölgyi Óvodában 1980-tól szerb nemzetiségi csoport működik. A csoportok összetétele vegyes, mind a gyermekek nemzetiségét, mind az életkorát tekintve.

A német és szerb nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodai csoportunkban mindkét nyelv, a magyar és a nemzetiségi nyelv fejlesztése történik. Az óvoda tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát a nevelési programban az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete határozza meg. A hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésére helyeződik.

Az óvodapedagógus a helyi nemzetiségi és az anyanemzet kultúrkincséből, kultúrájából (versek, mesék, gyermekdalok, mondókák, népi játékok) a nemzetiségi nevelést tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg. Feladata a kisebbségi kultúra és hagyományok megismertetése, megőrzése, átörökítése.

A kialakult nyelvszituációk függvényében a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja a csoportjaink heti- és napirendjét.

Anyanyelvi környezetet biztosít a gyermekek számára.

Felkészíti a gyermeket a kisebbségi nyelv iskolai tanulására.

Segíti a kisebbségi identitástudat kialakulását és fejlesztését.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

10.2. Nemzetiségi nyelv fejlesztése

A nemzetiségi csoportjaink napi gyakorlatában tapasztaljuk, hogy a nemzetiségi óvodapedagógusoknak milyen összetett problémát jelent a nemzetiségi nyelv fejlesztése. A gyermekek óvodába lépéskor különböző nyelvfejllettséggel érkeznek. Egyre kevesebb az anyanyelvi szinten érkező gyermek, többen alig beszélik anyanyelvüket, vannak, akik csak magyarul beszélnek. Tapasztalataink szerint kevés szülő beszél a nemzetiségi nyelvet. A családban a nagyszülők között lelhető fel a nyelvismeret, és a szokások, hagyományok ápolása, ezért feladatunknak tekintjük a szülői házzal, a nagyszülőkkel való aktív kapcsolattartást, segítségük, támogatásuk kérését. Ilyen jellegű programok a csoport életében rendszeresen jelenjenek meg, mint pl. az ünnepek, vagy a nagyszülő délutánok, ahol óvodásaink a szüleikkel, nagyszüleikkel együtt vannak jelen.

A nemzetiségi identitástudat kialakítása, megőrzése a gyermekekben a nagyszülők, szülők segítségével az Ő emlékeik és tudásuk felhasználásával is történjen.

10.3. Hagyományok, ünnepek

Nemzetiségi csoportjaink kétnyelvűek, ezért a helyi nevelési programunk „Hagyományaink, ünnepeink” c. részében megfogalmazottak mellett kell megszervezni az alább megfogalmazottakat:

A nemzetiségi nevelés kiemelt célja és feladata a hagyományörzés, a kisebbségi kultúra és nyelv ápolása. Tudnunk kell a helyi népszokások eredetét, ismernünk azok lényegét, jelképeit. A nemzetiségi óvodai csoportjaink nevelési folyamatába beépítjük mindazon értékeket, amelyet a környezet megőrzött és e korosztály számára átadható.

Az óvodába lépés első pillanatától, a nevelés szerves részeként, megteremtjük azt a környezetet, amelyben jelen vannak (a nagyszülők, szülők segítségével összegyűjtött) a nemzetiség különféle tárgyi emlékei. Így megismerik a gyermekek a nemzetiség jellegzetes ruhadarabjait, használati tárgyait, melyet alkalmanként használhatnak is.

Igyekszünk megteremteni azt az oldott, biztosságot sugárzó légkört, amelyben az ünnepek sem merevek, begyakoroltak.

Német nemzetiségi csoportok

- Erntedankfest ünnep
- Márton nap: lampionos felvonulás a szülőkkel, csatlakozva a Német Nemzetiségi Általános Iskola rendezvényéhez
- Mikulás - Niglo: Télapóváró énekek, versek a csoportban
- Karácsony, karácsonyváró előkészületek a csoportban: Luca napi búza hajtítás, Adventi koszorúkészítés, mézeskalács-sütés, ajándékok készítése, énekek, versek, mondókák.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Farsang: álarckészítés, díszítés, dalok, versek, mondókák, jelmezes beöltözés. Néphagyomány felelevenítése a „Farsang Ferkó” figurájának felhasználásával.
- Húsvét: tojásfestés, tojásfa állítása tavaszi ággal, ajándékok elhelyezése a fészekbe.
- Anyák napja: dal- és verstanulás, ajándékkészítés és ünnep megtartása a csoportban.
- Nagyszülő délután, családi nap: a nagyszülők által ismert játékokkal, dalokkal, mondókákkal, egyszerűbb sváb ételek elkészítésével. A nemzetiségi identitástudat kialakítása, megőrzése a gyermekekben a nagyszülők segítségével az Ő emlékeik és tudásuk felhasználásával.
- Városunk rendelkezik németországi testvértelepüléssel is, az Oberhausen-Rheinhausen nevű községgel. Rendszeres, aktív és baráti kapcsolatot tartunk az ottani Német Nemzetiségi Kulturális Egyesülettel. Minden pomázi látogatásukon megtisztelik figyelmükkel a Mesedombi Óvodát, és a német nemzetiségi csoportot, és élvezzük anyagi támogatásukat
- Pályázatok eredményeként német nemzetiségi csoportunkat német diákok látogatják. Egy hónapos itt tartózkodásuk ideje alatt betekintést nyernek csoportunk életébe, szokásainkba, ugyanakkor gyerekeink intenzívebben hallják, használhatják a német nyelvet. Örültünk ennek az új lehetőségnek, és nyitottak vagyunk rá a továbbiakban is.

Szerb nemzetiségi csoport

- Télapóváró december utolsó hetében. A hónap elején (dec. 5-én) a Mikulás ünnep megszervezésekor a szerb nemzetiségi csoport gyermekei tudják, hogy csoportjukba eljön majd a Deda Mraz is! Így nagy izgalommal várják, készülnek erre az ünnepre is. Verseket, dalokat tanulnak, ajándékot készítenek. Tudják, hogy vele szerbül beszélgethetnek majd.
- Szerb Karácsony január 6-án: Bádnyi dán-hoz kapcsolódó szokások: szalma elhelyezése a csoportszobában, benne elrejtett ajándékokkal; áldás mondása a következő évre; Zdravlje kalács elkészítése előre, a jelképekkel; Csesznica sütése a pénzermével; dalok, énekek, versek, mondókák a csoportban.
- Húsvét: tojások díszítése levéllyomattal, viasszal, kukorica pattogatása, Buzdován kalács sütése, énekek, dalok, versek, mondókák. Hagyományosan a pesti szerb óvodával való megünneplés.
- Gyurgyevdán: kirándulás a szülőkkel, nagyszülőkkel együtt. Játékok szervezése, beszélgetések a tavaszról, énekek, versek, játékok.
- Nagyszülő délután, családi nap: a nagyszülők által ismert játékokkal, dalokkal, mondókákkal, egyszerűbb szerb ételek elkészítésével.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként:

Alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a nemzetiségi kultúra és nyelv iránt.

Ismerje a helyi ünnepi szokásokat, hagyományokat, a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg azok tiszteletét, megbecsülését.

Tudjon az egészségesen fejlődő gyermek egyéni képességeinek megfelelően, a nemzetiség nyelvén, alapvető érintkezési formákban kifejezi magát, rövid mondatokban kommunikálni.

Ismerjen a nemzetiségi kultúrából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat, játékokat.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az intézményvezető és a nemzetiségi óvodapedagógus feladatai:

- Fejleszteni kell a különböző nemzetek és nemzeti kisebbségek iránti tiszteletet és kapcsolatteremtő magatartást
- Fejleszteni kell azokat a képességeket, amelyek alapul szolgálnak a nyelviskolai tanulmányok eredményességéhez.
- A kisebbségi önkormányzatokkal való folyamatos és tartalmas kapcsolattartás, együttműködés folytatása, fejlesztése.
- A szülői, nagyszülői együttműködés empátiás irányítása.
- Biztonságos és szoros érzelmi kapcsolat megteremtése, nyújtása.
- A nemzetiségi óvodai nevelés kezdetekor, a már meglévő hagyományokból táplálkozó szokás-, jelkép és szimbólum rendszerre épülő környezettel találkozzon a gyermek, mely mélyíti a nemzetiségi csoport összetartozását, együttérzését.
- Olyan tevékenységek és feladatok biztosítása, amik felkelti a gyerekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra a kultúra és nemzeti hagyományok megismerését.
- Rugalmas napi- és heti rend kialakítása.
- Életkori és egyéni sajátosságokból eredő eltérő nyelvismeret figyelembevétele, ebből induló fejlesztések belső motivációs rendszerek kialakításával.
- Rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel, tevékenységekkel biztosítsa az utánzásra alapuló nyelvsajátítást, tevékenységekkel, tevékenységekben az egész nevelési nap folyamán folyamatosan, mint pl. érkezés, köszönés, gondozási teendők, étkezések, komplex foglalkozások, séták- kirándulások, szabadidős tevékenységek, játék, munka.
- Természetesen folyamatos önképzés-, és továbbképzéseken való részvétel a nemzetiségi nevelés magas színvonala érdekében.

10.4. A nemzetiségi csoportok sajátos feladataiból adódó kapcsolatai

A városban működő Német Nemzetiségi Önkormányzattal, a Német Kulturális Egyesülettel, a Szerb Kisebbségi Önkormányzattal és a Pomázi Szerb Kisebbségért Alapítvánnyal együttműködő a kapcsolatunk. Nem csak anyagi támogatásukat élvezzük, hanem a segítségadásukat a kultúra átörökítése terén is.

Törekszünk arra, hogy Kistérségünk, városunk és óvodánk rendezvényein gyermekeink eredményesen szerepeljenek dallal, tánccal, versekkel. Bármilyen nehézségek adódnak nemzetiségi csoportjaink életében a kisebbségi önkormányzatok segítő szándékkal közelednek az óvodához.

Óvodánk nemzetiségi csoportjainak a pomázi német- és a budapesti szerb nemzetiségi általános iskolával jó az együttműködése. A kölcsönös programismeretek, elvárások megismerése a feladataink közé tartozik.

Az együttműködés formái: kölcsönös látogatások, hospitalások, tanítói meghívások szülői értekezletre, közös programokon, ünnepeken való részvétel, szakmai közösségeink kapcsolattartása, közös továbbképzések az anyaországból érkező pedagógusok részére.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Együttműködünk a Teleki-Wattay Művészeti Iskola népzenei tanszékével is, mely támogatja óvodai zenei nevelésünket, a magyar és a nemzetiségi élőzenés kíséretet igénylő különböző rendezvényeinket, programjainkat.

Aufgabe der Nationalitäten-Minderheit

Die Kindergärten, in welchen auch zu den Nationalen Minderheiten angehörige Kinder erzogen werden, müssen bei der Auserbeitung des Lokalen Erziehungsprogrammes außer dem Landeserziehungsprogramm der Kindergärten auch die Richtlinien der Erziehung in den Minderheiten-Kindergärten beachtet werden. Die Richtlinien rechtfertigen das Grundprinzip der spezifischen pädagogischen Arbeit in den Minderheiten-Kindergärten.

Dieses zusätzliche Dokument hat Regelungs-Charakter, sichert juristisch daß die lokalen spezifischen Minderheiten rechte im Kindergarten zur Geltung kommen. Die in den Richtlinien verfassten ermöglichen in den Minderheiten-Kindergärten-Gruppen vielerlei Bestrebungen, und die methodische Freiheit der Kindergarten-Pedagogen zur Geltung zu kommen.

Aufgabe und Ziel der Erziehung im Minderheiten-Kindergarten

- Sicherung des Milieus der Muttersprache für die Kinder
- Pflege und Förderung der Traditionen und Gebräuche der Minderheiten-Lebensweise und Kultur.
- Vorbereitung der Kinder zum lernen der Minderheitensprache in der Schule.
- Hilfeleistung zur Entstehung und Förderung des Minderheiten-Bewusstseins.

In unserem Kindergarten hat die Erziehung in der Minderheiten-Sprache schon seit Jahrzehnten eine Vergangenheit: Ab 1978 betätigt sich im „Märchenhügel Kindergarten“ eine deutsche Gruppe, und ab 1980 im „Märchentäl Kindergarten“ eine serbische Gruppe.

Die Besetzung der Gruppen ist gemischt, laut Nationalitäten, als auch Altersgruppen. Die Nationalitäten-Erziehung in der Zweisprachigen Gruppe dient zur Förderung beider Sprachen (Minderheiten und ungarische Sprache)

In der alltäglichen Tätigkeit werden beide Sprachen benützt. Das Verhältnis der beiden Sprachen bestimmt das Erziehungs-Programm. Am anfang des Lebens im Kindergarten je nach der Kenntnis der Sprache in der Kindergruppe. Betont ist die Minderheiten -Sprache.

Die Zusammenstellung des Jahresplanes und Wochenprogrammes fordert eine gute Zusammenstimmung der beiden Kindergärtnerinnen. Aus der Kultur, dem Kulturgut der lokalen Minderheit und des Vaterlandes (Gedichte, Märchen, Kinderlieder und Reime, Volksspiele) organisiert sie mit Hilfe der bewusst aufgebauten Thematik eine spezifische Erziehung. Je nach der entfaltenden Sprachkenntnisse wird die Wochen und Tagesordnung elastisch gestaltet.

Förderung der Nationalitäten-Sprache

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Unsere tägliche Erfahrung in den Nationalgruppen, daß die Minderheiten-Kindergartenpädagoginnen ein schweres Problem bewältigen müssen, bei der Förderung der Nationalitäten-Sprache. Die Kinder kommen mit verschiedenen Sprachkenntnissen in den Kindergarten. Immer weniger sprechen die Minderheitensprache als Muttersprache, einige kaum, die meisten nur ungarisch. Unsere Erfahrung, daß die Eltern die Muttersprache nicht sprechen, in der Familie kann man noch Großeltern finden, die die Sprache sprechen, die Bräuche und Traditionen noch pflegen. Unsere Aufgabe ist deshalb aktive Zusammenarbeit mit dem Familienhaus, den Großeltern und ihre Hilfe und Unterstützung zu bitten.

Traditionen, Feste

Unsere Nationalitätengruppen sind zweisprachig, deshalb müssen wir bei dem Teil des Erziehungsprogrammes „Traditionen und Feste“ auch folgende Aufgaben erfüllen: Die betonte Aufgabe, und Ziel der Nationalitäten-Erziehung ist die Pflege der Minderheiten-Kultur und Sprache. Wir müssen die Herkunft der lokalen Volks-Bräuche kennen, deren Wesen und Symbole. Wir bauen in der Erziehungslauf Unserer Nationalitäten-Kindergartengruppen alle Werte ein, welche unsere Umgebung bewährt hat, und für die Altersgruppen übergebar ist. Vom Eintritt in den Nationalitäten-Kindergarten bauen wir in den Erziehungslauf all die (Mit Hilfe der von den Großeltern und Eltern gesammelten).

Werte ein, in denen die verschiedenen Gegenstands-Andenken vorhanden sind. Da erkennen die Kinder die charakteristischen Kleidungsstücke, Gebrauchsgegenstände der Nationalitäten die sie im gegebenen Falle, auch benutzen. Wir versuchen eine gelöste und sichere Stimmung zu schaffen, damit die Feste nicht steif und eingeübt wirken.

Deutsche Nationalitäten-Gruppe

- Martinstag: Umzug mit Lampionen, Papierlaternen in Begleitung der Eltern, angeschlossen an die Veranstaltung der Nationalitäten-Grundschule.
- Nikolaus: Nikolauserwartung: Lieder, Gedichte in der Gruppe.
- Weihnachten, Weihnachtsvorbereitung in der Gruppe: Anfertigung von Adventkränzen, Lebkuchen backen, Geschenke vorbereiten, Lieder, Gedichte, Reigen in der Gruppe.
- Fasching: Bereitung von Masken, Dekorationen. Lieder, Gedichte, Reigen, Ein- kleidung in Maskenkostüme, Aufrechterhaltung der Volksgebräuche.
- Ostern: Eierbemahlung, Eierbaum aufstellung mit Frühlingszweigen, Geschenke- legung in Nester.
- Muttertag: Gedichte und Lieder-lernen, Geschenke Vorbereitung, Fest in der Gruppe.
- Großelternnachmittag, Familienfest: mit von den Großeltern bekannten Spielen, Liedern, Reigen, Zubereitung einfacher schwäbischer Gerichte, Gestaltung und Erhaltung der Nationalitäten-Identität in den Kindern mit Hilfe der Großeltern, ihrer Erinnerung und Wissens.

Charakteristik des Fortschrittes am Ende des Kindergartenalters als Wirkung der Erziehung in der Familie und im Kindergarten

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Es soll sich ein gefühlvolles Verhältnis bilden gegenüber der Nationalitätenkultur und Sprache. Man soll die lokalen festlichen Bräuche, Traditionen, sachliche Werte der Kultur kennenlernen, diese verehren und schätzen. Das sich gesund entwickelnde Kind soll sich seinen persönlichen Fähigkeiten entsprechend in der Nationalitätensprache in den Grundformen des Umganges in kurzen Sätzen gut ausdrücken können. Es soll aus der Nationalitäten-Kultur entnommene Lieder, Märchen, Gedichte, Reigen, Spiele kennen.

Aufgaben des Institutionsleiters und der Nationalitäten-Pädagogen

- Fortlaufende und inhaltvolle Zusammenarbeit und Beziehungssystem ausüben und fördern mit den Nationalitäten-Selbstverwaltungen.
- Zusammenarbeit mit den Eltern und Großeltern mit Empathie führen.
- Sicheren und engen Gefühlskontakt schaffen und darbieten.
- Die Kinder sollen am Anfang der Erziehung im Nationalitäten- Kindergarten sich mit solcher Umgebung treffen, die mit Gewohnheiten, Sinnbildern und Symbolen der von schon vorhandenen Traditionen aufgebautem System erfüllt, und hiermit die Zusammengehörigkeit mit der Nationalitäten-Gruppe vertieft.
- Es sollen solche Tätigkeiten und Aufgaben gestellt werden, die die Interesse der Kinder aufwecken, und in natürlicher lebenssituation die Erkennung der Kultur und Nationalitäten –Traditionen ermöglichen.
- Gestaltung elastischer Tages-und Wochenordnung.
- Mit Berücksichtigung der aus alters- und persönlichen Besonderheiten stammenden Kenntniss der Sprache ist es nötig aus innerer Motivation gestaltetes Fördersystem zu bilden.
- Mit systematisch zurückkehrenden kommutativen Gelegenheiten, Tätigkeiten ermöglichen mit Nachahmung die Sprache betätigen, üben fortdauernd während des ganzen Erziehungstages, z. B: Ankunft, Spaziergang, Ausflug, Freizeittätigkeit, Spiel, Arbeit.
- Natürlich fortlaufende Selbstbildung, Teilnahme an Weiterbildungen im Interesse des hohen Neveaus der Nationalitäté-Erziehung.

Kontakte aus Gründen der spezifischen Aufgaben der Nationalitätengruppen

Wir haben guten Kontakt mit den in der wirkenden Deutschen und Serbischen Minderheiten-Selbstverwaltungen. Nicht nur im Bereich der finanziellen Unterstützung, sondern auch der Vererbung der Kultur. Im Kindergarten hat die Kindergruppen des Serbischen Klubs ihren Sitz, die Deutsche Minderheiten-Selbstverwaltung finanziert mit großer Aufmerksamkeit die ganzen Kosten der Lehre einer Kindergarten-Pädagogin im Nationalitäten Studium. Wir bemühen uns, das unsere Kinder mit Erfolg auftreten mit Gesang, Tanz und Gedichten bei unseren Veranstaltungen .Bei verschiedenen Schwierigkeiten unserer Nationalitäten-Gruppen sind die Minderheiten-Selbstverwaltungen immer sehr hilfsbereit. Wir führen gute Zusammenarbeit mit den pomazer den freien und budapester serbischen Nationalitäten-Grundschulen. Die weiterhaltung und Förderung dieser Aufgaben ist auch in Zukunft sehr wichtig: Gegenseitige Programmkenntnise, Erwartung der Schulen, vorbereitung der Kinder auf das Schulleben.

Art der Zusammenarbeit: Gegenseitige Besuche, Hospitationen, Einladung der Lehrer auf Eltern-Besprechungen, gemeinsame Programme, Teilnahme an Festen, Kontakte der Arbeitsgemeinschaften, gemeinsame Weiterbildungen. Im Förderungsplan unseres

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Kindergartens haben wir uns eine Kontaktaufnahme mit dem Lehrstuhl für Volksmusik der Pomázer Musikschule vorgenommen, die uns unterstützen würde bei unseren Veranstaltungen mit Musikbegleitung, weiterhin mit Vorstellungen verschiedener Musikinstrumenten, verbunden mit Konzertveranstaltungen, somit würde die Förderung unserer musikalischen Erziehung sehr begeholfen.

Васпитање (образовање) групе националне мањине

Забавиште за васпитавање деце националне мањине мора поред основног државног програма образовања приликом припреме програма за образовање (васпитавање) локалног – месног забавишта узети у обзир и директиве образовања у забавиштима националне мањине. Ове директиве оправдавају основна начела рада педагога на својствени начин у забавиштима националне мањине. Овај допунски докуменат оквирно прописује и обезбеђује уважавање права националне мањине, надаље својственост локалног забавишта.

Оно што је директивима одређено осигурава могућност педагошких настојања од стране забавишта-група националне мањине, надаље уважавања слободе педагошке методике код педагога у забавиштима.

Циљ и задатак забавишта националне мањине

Циљ образовања у забавиштима је подељен у две групе, с једне стране очување културе националне мањине, као и одржавање-неговање исте. На овај начин можемо остварити основу у забавишту, односно изградњу узајамних веза и дејства између култура.

Наше забавиште располаже прошлошћу од више деценија у очувању националног језика. У забавишту Мешедомб функционише немачка мањинска група од 1978. године, док у забавишту Мешевелђи од 1980. године функционише српска мањинска група. Састав група је различити, како по пореклу, тако и по године старости.

У групама споменутих забавишта се национално образовање врши на српском и немачком језику, као и на мађарском језику. У оквиру делатности забавишта оба два језика долазе до изражаја. Размер примене два језика зависи од познавања језика дечије групе, што значи од почетка похађања групе према програму образовања. Акцент се у највећој мери ставља на развој језика националне мањине.

Педагог забавишта помоћу свесно израђеној тематици огранизује образовање тј. наставу и користи изворе богатства националне културе (песмице, бајке, дечије песме, приче, народне игре). Задатак педагога је да деци представи традицију и културу националне мањине са очувањем и наслађем.

У зависности од језичке ситуације у складу са природним процесом учења језика флексибилно распоређује и планира дневни и недељни ред групе.

Обезбеђује околности за очување матерњег језика.

Припрема децу за даље школовање на матерњем језику.

Потпомаже у формирању и развоју идентитета националне мањине.

Развој матерњег језика

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Свакодневно се у животу наших група, односно у пракси сусрећемо са чињеницом колико је педагогу развој матерњег језика заправо сложиви проблем. Деца доласком у забавиште располажу различитим нивоом језика. Све је мањи број оних којима је језик матерњи, све мање говоре на матерњем језику, односно има и таквих који само говоре мађарски. На основу наших искустава све је мање родитеља који са својом децом говоре на матерњем језику. Препознатљиво је да деда и бака стоје иза тог очувања језика, обичаја, традиције, на основу чега сматрамо да нам је и задатак да и са њима активно одржавамо контакт и затражимо њихову помоћ и подршку. Желимо да и они у активностима групе чешће учествују на оваквим програмима нпр. на празницима, односно послеподневним програмима, где наши педагози могу са родитељима да учествују.

Развој и очување идентитета националне мањине у деци би требало да се одржи уз помоћ успомена и знања родитеља.

Традиције, празници

Наше групе су двојезичне, због тога у поглављу нашег програма карактера локалног образовања под називом „Традиције, празници“ се морају одредити следеће:

Истакнути циљ и задатак образовања тј. васпитавања групе националне мањине је очување традиције, културе као и језика националне мањине. Морамо бити упознати са пореклом месних народносних обичаја, односно са суштином и симболом постојања.

У циклусу и процесу образовања групе дате националне мањине настојимо да истакнемо све вредности на основу којих се може то знање предати одређеној генерацији.

Од првога корака закораченим у забавишту настојимо да обезбедимо такву околност у којој се можемо сусрети са свим могућим симболима и предметима (сакупљених уз помоћ родитеља, бака) дате националне мањине. На основу тога деца могу препознати специфичне народне ношње, предмете свог народа, које предмете по потреби и користимо.

Настојимо обезбедити такву околност за време празника, да славље празника буде што слободније без напетости и неке ригорозне озбиљности.

Немачка група

- Слављење празника „Ернтеданфест“
- Дани Мартон: поворка са родитељима, надовезајући се на празник немачке Основне школе
- Св. Никола – Нигло: Песме Деда Мреза, песмице у групи
- Припрема за слављење Божића групи: сађење пшенице, припрема Адвенти венца, припрема колача са медом, припрема поклона, песме, песмице, причице.
- Маскенбал: припрема маске, припрема украса, песме, причице, песмице, стављање маски. Понављање народне традиције помоћу фигурице „Ферко Маскенбал“.
- Ускрс: бојање јаја, постављање дрвета са јајима и пролећног граном, постављање поклона у гнезда.
- Дан Мајке: учење песме и песмице, припрема поклона и слављење празника у групи.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Послеподне са дедом и баком, родитељски дан: дружење са дедом и баком и играма, песмицама, причама које и они знају, припремање швабских специјалитета. Остваривање идентитета и одржавање истог у детету уз подршку деде и баке и помоћ њиховог сећања и знања.
- Наш град Помаз је у побратимству са насељем Оберхаусен-Рхеинхаусен у Немачкој. Са тим насељем редовно одржавамо активан и пријатељски однос, као и са Удружењем за Немачку Националну Културу из тог насеља. Приликом њихове посете нашем граду Помазу нас увек испоштују и посетом нашег забавишта Меседомб, као и немачку групу, надаље потпомажу нас и финансијски.
- Сваке године у првој недељи јуна месеца одржавамо Дани Уметности Националних Мањина на којима учествују и посећују сва тренутна и бишва деца забавишта Мешевелђи и Мешедомб.
- Преко разних конкурса имамо прилику да нашу групу немачке мањине посећују и деца из Немачке. За период од месец дана имају прилике да буду део живота групе, да упознају начин и ток живота, док истовремено уз њихово присуство наша деца интензивније могу слушати и користити немачки језик. Овом новом могућношћу смо се веома радовали, па смо веома жељни да се то и у будућности настави.
- Број обичаја и традиције у васпитавању смо повећали. Недељно организујемо немачку плесачницу у немачкој групи.

Српска група

- Дочек Св. Николе у последњој недељи месеца децембра. На почетку месеца се слави Св. Никола (5-ога децембра) приликом чега су српска деца јасно упозната да стиже Деда Мраз. Сам дочек је пун ишчекивања са циљем да се празник прослави. Деца приликом тога припремају разне поклоне, уче песмице и мелодије. Знају да са њим могу говорити на српском језику.
- Српски Божић 6. јануара. Обичаји на дан Бадњег дана: постављање сламе са поклонима у собама групе. Припрема колача са симболима, припрема Чеснице са новчанићем, песме, мелодије, песмице, приче у групи.
- Ускрс: припрема и фарбање јаја, пуцкетање кукуруза, печење и припрема Буздован колача, песме, мелодије, приче. По традицији се слави са српским забавиштем у Будимпешти.
- Ђурђевдан: излет са родитељима, баком и дедом. Организовање игара, разговори и дијалог о пролећу, песме, мелодије, игре.
- Провод једног послеподнева са баком и дедом, породични дан: игра, песма, прича са баком и дедом, припрема једносвнијих српских кухињских специјалитета.
- Сваке године одржавамо Дан Уметности Народа у оквиру забавишта и то у првој недељи месеца јуна.

Карактеристике развоја детета до краја периода у забавишту, резултат васпитања у породици и у забавишту

Према култури свог народа и језика мора се изградити један емотивни однос. Деца морају упознати локалне обичаје на празницима, вредности предметне културе, односно научити начин поштовања, и толеранције истих.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Дете у зависности од јединствених способности развоја треба се изјаснити на свом језику преко којег ће приказати основни облик везе, и све то у комуникацији од кратких реченица.

Дете мора познавати и препознати мелодије, песме, приче, игре које проистичу из своје културе.

Задаци руководиоца институција и педагога забавишта за националну мањину:

- Морамо настојати на развоју поштовања народа различитог порекла као и народа дате националне мањине надаље на развоју дисциплине у остваривању људских веза
- Морамо развијати оне способности које су основа у остваривању даљих успешних резултата у језичким школама
- Одржавање сталног и трајног контакта са мањинским самоуправа, развој и остваривање сарадње
- Усмеравање и одржавање емпатије и сарадња са родитељима и дедом и баком
- Остваривање и пружање сигурне и блиске емотивне везе са децом
- Од самог почетка образовања и васпитавања у забавишту националне мањине треба све обичаје, културу и систем симбола који проистичу из традиције очувати и одржавати у датим околностима које доживљава дете, преко чега ће оно себе препознати и бити емотивно везан за своју националну заједницу
- Обезбедити све оне деталности, активности и задатке помоћу којих ће се заинтересованост детета повећати и пробудити знатижељом, која ће сама по себи омогућити детету да препозна и упозна културу и традиције.
- Флексибилно увођење дневног и недељног реда
- Узимање у обзир ниво и степен знања језика независно од године старости и знања појединца, надаље према томе изградити један унутрашњи систем развоја и мотивације за учење језика
- Обезбедити могућност усвајања језика у констатним и трајним ситуацијама које ће се понављати, надаље обезбедити путем таквих активности и дешавања које прате цео ток дневног рада на васпитању и образовању као на пример: долазак, поздрављање, неговање, комплексне активности, шетње-излети, слободно време, игре, радови.
- Константни самостални развој педагога – учествовање на разним обукама у циљу одржавања високог нивоа образовања и васпитавања за групе националне мањине.

Односи и контакти који проистичу из јединствених задатака за групе националних мањина

Контакти и односи се базирају на сарадњи са Српском мањинском самоуправом у Помазу, Задужбином за Српску мањину у Помазу, Немачком мањинском самоуправом у Помазу, Друштвом за немачку културу. Не располажемо само финансијском подршком, већ и подршком на пољу одржавања и наслеђа националне мањине.

Настојимо да наша деца на приредбама које се организују на регионалном нивоу, нивоу града и самог забавишта наступају успешно песмом, игром, плесом, и песмицама. Кад год да се појави нека потешкоћа у животу и деловању групе неке националне мањине

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

дата мањинска самоуправа са добром вољом потпомаже и излази нам у сусрет са подршком.

Сарадња нашег забавишта са српском и немачком Основном школом у Будимпешти је веома добра. Узајамно делимо знање и информације о наставном програму приликом чега нам се обраћају захтевима које настојимо да испунимо што и сматрамо нашим задатком.

Облик сарадње: узајамна посета, хоспитације, позив ученика на родитељске састанке, учествовање и наступ на заједничким програмима, празницима, одржавање контакта између заједница на стручном пољу, заједничке обуке за подегаге који долазе из матичне земље.

Истовремено сарађујемо и са Музичком Уметничком Школом Ватаји-Телеки, односно са одсеком-смером за народну музику који нас подржавају у одржавању музичке наставе у забавишту, надаље чији оркестар самог одсека уживо учествује и наступа на разним приредбама, програмима.

11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja részletesen tárgyalja azokat a testi, lelki és szociális fejlettségi jellemzőket, amelyeket az óvodáskorú gyermekek többsége elér a családi nevelés, az óvodai nevelés és a belső érés következtében 6-7 éves korára. Ez az érettség megnyilvánul a gyermekek mozgásában, játékában, a szociális életükben és az ehhez kapcsolódó kommunikációban, az anyanyelv használatában, a környezet ismeretében, a számok világában, valamint a mesék, a mondókák, és a versek birodalmában való jártasságukban.

- A fizikai, testi változások a legszembetűnőbb jelei az iskolaérettségnek, melyek ebben az életkorban radikálisan jelentkeznek a gyerekeknél. A test arányai megváltoznak, s ennek következtében a gyerek fizikai képességei is. Nem csupán a nagy, aktív mozgásokban jelennek meg új elemek, mint például az, hogy tud szökdecselni, fél lábon ugrálni, labdát dobni és elkapni, hanem a legaprólékosabb mozgásokban is finomodik az ügyessége, tud már csomót és masnit kötni, gombolni, varrni.
- A szociális viselkedésben is fejlődés tapasztalható. A gyerek belső világa erősebb lesz a külsőhöz képest. A barátságai már hosszabb ideig tartanak, elfogadott tagja az egész csoportnak. Arra is van már érzéke, önuralma, hogy másokra figyeljen (szót fogadjon). Ajánlott tevékenységbe be tud kapcsolódni. Képes arra, hogy különböző helyzetekhez alkalmazkodjon, utasításokat hajtson végre, kötelezettségeket vállaljon, melyeknek teljesítése örömet okoz, önbizalmát növeli.
- Alkotó tevékenységeiben is megfigyelhetjük az érettség jeleit. Rajzaiban törekszik a tudatos komponálásra, figyelme a vonalról a felületre, a színekre helyeződik át, részletesebben kidolgozott emberformát rajzol, rajzaiban megtalálható a szimmetria.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

- Érzelmi élete is sokkal összetettebbé válik. Szereti elmesélni vágyait, szeret sugdolózni, titkot tartani; mindez azt mutatja, hogy kezd különbséget tenni a külső és a belső világ között, a kívánság és a valóság között. Érzelmeit jobban kezeli, kevésbé adja át magát viharos érzéseknek, nyugodtabbá, kiegyensúlyozottabbá válik.
- Gondolkodásában is új tartalmak jelennek meg. Az iskolaérett gyerek képes igazi kérdéseket feltenni, koncentrálni szabadon vállalt munkájára, valamilyen feladatra, tárgyra, összefüggésekben gondolkodni, valamit pontosan megmagyarázni, folyamatosan tisztán beszélni. Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, környezetükről. A gyerekekben kialakul az ok-okozati összefüggések meglátása, helyesen használja a múlt időt, emlékezete tudatosává válik. Mindezek képessé teszik őt arra, hogy a későbbiekben új gondolati struktúrákat fogadjon be.

A fejlődési jellemzők részletes leírása, melyet az Alapprogram hivatkozott része tartalmaz, mellékletben megtalálható nevelési programunk végén.

12. Az intézmény partnerkapcsolatai, átmenetek

A gyermekek harmonikus személyiségfejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy személyre szabott figyelemmel vegyük őket körül. Így tud egyéniségük kiteljesedni. Fejlődésük töretlenségét segíti, ha a különböző nevelőintézmények és szülei együttműködnek nevelésükben hasonló értékeket képviselve, hasonló elvárásokat támasztva. A családból a bölcsődébe vagy az óvodába való átmenet, illetve az óvodából az iskolába való átmenet minél zökkenőmentesebbé tétele is a fejlődés töretlenségét segíti elő. Ezért tartjuk fontosnak, hogy az óvoda megfelelő kapcsolatrendszer alakítson ki azokkal a személyekkel, intézményekkel, akik a gyermekek harmonikus fejlesztésében segítséget tudnak nyújtani.

Az óvodai nevelés feladata, hogy a gyerekek előtörténetét megismerje az óvodába kerüléskor. A gyermek minél pontosabb ismerete az egyéni bánásmód alkalmazásához elengedhetetlen. A szülővel folytatott beszélgetésben az óvodapedagógus megtudja, hogy mi történt a gyerekekkel 3 éves koráig, és azt is, hogy milyen módon került az óvodába, azaz milyen módon élte át a változást. Jó, ha ismerjük azokat a területeket, ahol a gyermek kitekinthetett a családi életből, pl. idegenek a közértben, játszótér stb.

A szülővel való jó kapcsolat kialakításával segíteni tudjuk a beszoktatást és az óvodai mindennapokat is.

A gyermek alapos ismerete segíti az óvoda megkezdését a beszoktatás során. Útmutatást ad az óvodai élet folyamán a gyermek aktuális fejlettségi szintjéről, és megkönnyíti az iskola megkezdését is.

Család, bölcsőde, óvoda

Az intézményes nevelés a családi nevelés kiegészítője, ezért leglényegesebb a családokkal való együttműködés megvalósítása a nevelőmunkánk során. Mindennapos kapcsolattartásunkban az őszinteség és a korrektség elve vezérel minket.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

A szülőkkel olyan partneri kapcsolat kialakítására törekszünk, amely lehetővé teszi, hogy óvodásaink az együttnevelés eredményeképpen saját ütemükben, harmonikusan fejlődjenek. Valamennyiünk számára feladat, akik az intézményben dolgozunk, a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, a családok segítése. A tudomásukra jutott személyes információkat megőrizzük, és az óvodában keletkező belső információkat sem szolgáltatjuk ki.

A beszoktatás meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését az óvodához, óvónőihez. Az óvodakezdekör megismertetjük a gyermekekkel és a szüleikkel óvodánkat, programunkat. Figyelünk arra, hogy a szülő és gyermeke első élménye pozitív és maradandó legyen.

A megszokottól eltérő környezet, a szülőktől való elszakadás, az új helyzet sokszor nehéz feladat elé állítja nemcsak a kisgyermeket, hanem a szülőket és a pedagógusokat egyaránt. Feladatunk, hogy végtelen türelemmel és szeretettel forduljunk az újonnan óvodába kerülő gyermekek felé. Elegendő időt adunk a beszoktatásra. Biztosítjuk a fokozatos átmenetet és lehetővé tesszük a szülővel együtt történő beszoktatást.

A gyermekek egy része óvodás éveitől bölcsődébe jár. Ők már ott találkoznak az intézményes neveléssel, így általában a tömeges jelenlét, a közösségi szokások megléte számukra nem meglepő. Ugyanakkor az új közösségbe való beszokáshoz nekik is időre van szükségük, így az óvodai beszoktatás a bölcsődéből érkező gyermekek esetében is lehetőleg folyamatosan, szülővel együtt történik. Építünk a bölcsődében kialakult jó szokásokra, a bölcsőde hasznos információkat adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről.

Óvodáink nyitottsága lehetővé teszi a szülőknek, hogy betekintést nyerjenek a pedagógiai munkánkba. Ez a fajta jó kapcsolat biztonságot jelent a gyermek számára, és elősegíti a kölcsönös együttműködést a családok és az óvoda között.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők a gyermekek fejlődéséről rendszeres, részletes és érdemi tájékoztatást, a neveléshez tanácsot, segítséget kapjanak.

A kapcsolattartás lehetséges formái, melyeket változatosan alkalmazunk:

- Szülővel együtt történő beszoktatás
- Szülői értekezletek
- Családlátogatások
- Fogadóórák
- Szóbeli tájékoztatás a napi aktualitásokról
- Adventi barkács délután, gyermeknapi családi délután
- Nyílt óvodai ünnepek (pl. anyák napja, nagycsoportosok ballagása, stb.)
- Szülői Szervezettel való együttműködés
- Nyílt napok
- Kirándulások, stb.

Általános Iskolák

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az iskolába kerülés a jelenleg érvényben lévő közoktatási törvény alapján az óvodából történhet. Feladatunk a gyerekek iskolára való alkalmassá tétele, mely folyamat jellegű, az óvodába lépéssel veszi kezdetét. Figyelembe vesszük a gyerekek biológiai, pszichológiai és szociális érési folyamatait, mivel ez a tanulás alapja. Az érettség a fejlődés előfeltétele. Az érés és a tanulás együtt alkotják a fejlődést.

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvodák és az iskolák nevelőmunkájának összehangolását, a két intézménytípus együttműködését. Az óvodák és az iskolák kapcsolatában kölcsönös nyitottságra törekszünk, és arra, hogy érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete.

A város általános iskoláival hagyományosan jó a kapcsolatunk, az óralátogatásoknak, szerepléseknek, meghívásoknak sokéves hagyománya van. További terveinkben is szerepel a bevált hagyományok ápolása és újabb kapcsolatépítő alkalmak teremtése. E szándék egybevág a Kompetencia alapú nevelési program céljaival.

Egyéb intézmények

Óvodáink, pedagógiai programjaik sajátosságainak következtében más intézményekkel is ápolnak kapcsolatokat. Ezekre néhány példa:

- Teleki-Wattay Művészeti Iskola

Évente több alkalommal látogatunk el a Teleki-Wattay Művészeti Iskola ünnepi hangversenyeire. Óvodai zenei nevelésünket támogatják. Érdeklődő óvodásainknak zeneovit szerveznek.

- Nevelési Tanácsadó és Pedagógiai Szolgálat

Szoros az együttműködésünk. Továbbképzéseiken, esetmegbeszéléseiken, tájékoztatóikon részt veszünk. Leginkább iskolaérettségi vizsgálatra kerülnek a Tanácsadóba a gyermekek, de számtalan esetben a tanácsukat kérjük egy-egy gyermekkel kapcsolatban is. Gyerekeink fejlesztésében részt vesznek, ha erre szükség van (fejlesztő foglalkozások, családterápia, pszichológiai segítség). Sajnos a kapacitásuk nem elégséges a problémás gyerekek ellátására

- Művelődési Ház és Könyvtár

A gyermekek életkorának, érdeklődésének megfelelően részt veszünk színházi, bábszínházi előadásaikon.

- Szociális Gondozási Központ

Minden hónapban találkozunk velük, rövid műsort adunk az időseknek. Szerb karácsonyi ünnepünkön örömmel vesznek részt.

- Kisebbségi önkormányzat, egyesület

Az óvodavezető és a nemzetiségi óvodapedagógusok feladata a kapcsolattartás.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat, a Pomázi Német Kulturális Egyesület, a Szerb Kisebbségi Önkormányzat és a Pomázi Szerb Kisebbségért Alapítvány részt vesz a nemzetiségi csoportok, ill. óvodánk életében, nyomon követi és támogatja hagyományainkat.

- Egyház

Az óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges. A helyi egyházakkal jó kapcsolatot tartunk fenn a hit- és vallásoktatás megszervezésének érdekében, amennyiben erre szülői igény van. A működés feltételeit az óvoda biztosítja.

- Környezetünkért Óvodai Egyesület
- Szentendrei környezeti munkaközösség

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Stb.

Fenntartó és óvoda kapcsolata

A városi önkormányzat az intézményünk fenntartója. Fontosnak tartjuk, hogy a város képviselőtestületének tagjai ismerjék munkánkat, hiszen ezen információk birtokában tudják hatékonyan ellátni fenntartói feladataikat. Ezért az óvoda különböző rendezvényein, szakmai napjain mindenkor szívesen látjuk őket.

A folyamatos kapcsolattartás eredményeképpen jobban megértjük a fenntartó által hozott intézkedések okait és céljait és hatékonyabban tudjuk képviselni azokat.

13. Gyermekvédelem

A közoktatási törvény a működés rendjéről szóló fejezetben meghatározza, hogy a nevelési-oktatási intézmény egyéb feladatai mellett ellátja a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat.

- felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat
- pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a gyermekjóléti szolgálat segíti
- a gyermekvédelmi tevékenység kötelezően beépül az intézmény pedagógiai programjába

Célunk: A gyermek személyiségének, emberi méltóságának tiszteletben tartása, védelmének biztosítása a fizikai és a lelki erőszakkal szemben.

Az óvodai nevelés egységes folyamat, ami a gyermek 3 éves korától iskolába lépéséig tart. A szülők a jogszabályok szerint kötelesek a gyermekeket ötéves koruktól óvodai nevelésben részesíteni legalább napi négy órában.

A gyermekek eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek az óvodába, ezért nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok megismerjék a családokat. Feladatunk, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szüleit meggyőzzük az óvodai nevelés fontosságáról. A nevelés elsődleges színtere a család, ezt egészíti ki az óvodai nevelés. Akkor lesz hatékony az együttműködés, ha a szülők és az óvoda között bizalom alakul ki. Mivel mindennap találkozunk a szülőkkel, toleráns, odafigyelő magatartással az apró jeleket is észre tudjuk venni, és tudunk segíteni. Szükséges figyelni a gondozást, a nevelést, a szülő elfoglaltságát, az érzelmi biztonságot/annak hiányát, a különélést/válást, a szorongást, a kötődést, a gátlásokat, a beilleszkedési nehézségeket, a szocializáció folyamatát, a családlétszámot, az értelmi fejlettséget. Figyelni kell továbbá a gyermek játékaira, közösségi kapcsolataira, az alvászavarokra, az evészavarra, a szociális érettségre vagy éretlenségre és arra, hogy a tanköteles korú gyermek rendszeresen jár-e óvodába, nem hiányzik-e indokolatlanul. Ez minden óvodapedagógus kötelessége.

Óvodai szinten a gyermekvédelmi feladatokat a gyermekvédelmi felelősök látják el. Az óvónők jelzései alapján beszélgetéssel, szükség szerint családlátogatással feltérképezik a problémát, és közreműködnek a megoldásban. Amennyiben nem sikerül elrendezni a kialakult helyzetet, felveszik a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, vagy a probléma súlyosságát mérlegelve más hatósággal.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Az 1997. XXXI. törvény a gyermekek védelméről rendelkezése alapján:

Veszélyeztetett az a gyermek, aki valamilyen magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében gátolt, vagy akadályozott. Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akit a családi körülményei miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Az étkezési kedvezmények jogosultságának megítéléséről a fenntartó dönt, óvodánk e tekintetben csak végrehajtó szerepet lát el. Gyermekvédelmi felelőseink tanácsadással, a lehetőségeik megismertetésével segítik a családokat abban, hogy igénybe tudják venni az önkormányzat segítségét. Jelzéseink nyomán gyakran kapnak segítséget az arra rászoruló óvodás gyermekek családjai /rendszeres és rendkívüli segélyek a nevelés támogatásához, szakszolgálati ellátás, pszichológus/.

A gyermekvédelmi munkát az óvoda vezetője felügyeli.

14. SZAKIRODALOM

1. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 94.§-a (1) bekezdése
2. 2/2005. (III.1.) OM rendelet, Az Óvodai nevelés országos alapprogramja
3. a Kormány 137/1996. (VIII.28.) rendelet Az 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról
4. OKKER Oktatási Iroda, Budapest 1996 A 2003. évi LXI. törvénnyel módosított
5. 1993. évi LXXIX. Törvény a közoktatásról, Az óvodavezetők kézikönyve I-IV. OKKER
6. B. Méhes Vera (1993): Az óvónő és az óvodai játék. Calibra, Budapest.
7. Bagdy Emőke és Telkes József (1988): Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
8. Bakonyi Anna (1997): Irányzatok és alternatívítás az óvodai nevelés területén. Tárogató
9. Népművelési Propaganda Iroda, Budapest.
10. Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Alex-typo
11. Balázsne Szűcs Judit és Szaitzne Gregorits Anna (1998): Szabadon, játékosan, örömmel. A komplex foglalkoztatás kézikönyve. Szort Bt., Budapest.
12. dr. Balogh Katalin (1992): Kudarc nélkül az iskolában. Alex-typo
13. Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Gondolat kiadó, Budapest, 1988.
14. Dr. Buda Béla: Az empátia – a beleélés lélektana. Gondolat kiadó, Budapest, 1980.
15. Chászárné Simon Alice (1990): Ősszel iskolás leszek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

16. Chrappán Magdolna és Fábián Katalin (2007): Tevékenységközpontú óvodai nevelési program. Fabula Humán Szolgáltató Bt., Budapest.
17. Chrappán Magdolna és W. Mikó Magdolna (2006): A tevékenységközpontú óvodai program pedagógiai és pszichológiai háttere. Fabula Humán Szolgáltató Bt., Budapest.
18. Csabay Katalin (1993): LEXI. PSzM projekt Programiroda.
19. Csabay Katalin (1997): LEXI iskolás lesz. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
20. Dömötör Tekla (1998): Magyar népszokások. Corvina Kiadó, Budapest.
21. Epochális rendszerű óvodai nevelési program. Szerk.: Vargáné Szabó Györgyi. Debrecen, 1997.
22. Epochális rendszerű tanulási folyamat az óvodában. Szerk.: Vargáné Szabó Györgyi. Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet, Debrecen, 1992.
23. Forrai Katalin (1991): Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest.
24. Dr. Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok az óvodában. OKKER Kiadó
25. Játék és feladatgyűjtemény az epochális rendszerű tanulási folyamathoz. Szerk.: Vargáné Szabó Györgyi. Debrecen, 1994.
26. Dr. Kalas György (1996): Egészséges életmód és környezetbarát életmód alapozása az óvodában. Reflex Környezetvédelmi Egyesület.
27. Kálmán Zsófia: Játsszunk együtt. Origó Kiadó.
28. Kis Jenőné (1998): Alternatív lehetőségek a zenepedagógiában. Tárogató Kiadó
29. Körmöci Katalin (2007): A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában. Fabula Humán Szolgáltató Bt., Budapest.
30. Kovács György és Kovácsné Bakosi Éva (2003): Játék az óvodában. Didakt Kft., Debrecen.
31. Kalmár Magda (1978): A kreativitásfejlődés jelentősége a személyiség alakulásában. In.: Óvodai Nevelés 1978/2. 53-57
32. Mérei Ferenc és V. Binét Ágnes (2003): Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest.
33. Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Kondicionális képességek fejlesztése és mérése. Összeállította: Gergely Ildikó. Redact 2000 BT Kiadó, Budapest, 2004.
34. Mit? Miért? Hogyan? Módszertani füzet óvodapedagógusoknak. Sokmozgásos testnevelési játékok. Összeállította: Gergely Ildikó. Redact 2000 BT Kiadó, Budapest, 2004.
35. Montágh Imre: Tisztabszéd. Népművelési Propaganda Iroda
36. Montágh Imre: Gyermekszínjátékok. Népművelési Propaganda Iroda
37. Murayné Szy Éva: Játékos beszédnevelés. Múzsák Közművelődési Kiadó
38. Nagy József (2007): Kompetencia alapú kritériumorientált pedagógia. Mozaik Kiadó, Szeged.
39. Nagy Jenőné (1996): Programkészítés, de hogyan? NAT-TAN sorozat OKKER, Budapest.
40. Óvodai Nevelés 1990. 6. szám
41. Pappné Gazdag Zsuzsa: Tartásjavító, izomerősítő és nyújtó, valamint mozgásügyességet fejlesztő gyakorlatok óvodások és általános iskolások számára. Flaccus Kiadó, 2003.
42. Dr. Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana
43. Sugárné Kádár Júlia: Beszéd és kommunikáció az óvodás- és kisiskoláskorban Akadémia Kiadó, Budapest 1985
44. Susanna Miller: Játékpszichológia. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

45. Szolga Sándor: Nem verbális kommunikáció. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986.
46. Vekerdy Tamás: Kicsikről nagyoknak I. Park Kiadó.
47. Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével. Tankönyvkiadó, Budapest, 1989.
48. Villányi Györgyné (1993): Játék a matematika? Tárogató Kiadó.
49. Vinczéné Bíró Etelka: Gyakorlóanyag a pöszesség javításához. Tankönyvkiadó.
50. Zilahi Józsefné (1996): Óvodai nevelés játékkal, mesével – elmélet és módszertan. Eötvös Kiadó.
51. Zsolnai László és Zsolnai József (1987): Mi a baj a pedagógiával? Tankönyvkiadó, Budapest.
52. Közoktatási Törvény
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99300079.TV
53. 11/1994 MKM rendelet
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99400011.mkm
54. Gyermekvédelmi Törvény
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV
55. Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99600137.KOR
56. Kompetencia alapú nevelési program valamennyi segédanyaga
http://www.sulinet.hu/tanar/kompetenciaterulek/ovodai_neveles/index.html
57. Lépésről lépésre óvodai program
<http://www.oki.hu/tanerv/also.lap/30000987.htm>

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Véleményezte: Pomáz Város Német Nemzetiségi Önkormányzat	2011. augusztus 31.
Véleményezte: Pomáz Város Szerb kisebbségi Önkormányzat	2011. augusztus 31.
Egyetértését nyilvánította: Óvodák, Bölcsőde Szülői Szervezete	2011. augusztus 31.
Elfogadta: Nevelőtestület	2011. augusztus 31.
Jóváhagyta: Pomáz Város Önkormányzatának Képviselő- testülete	2011.
Tájékoztatásul megkapták: Szülői Szervezetek Pomáz Város Német Nemzetiségi Önkormányzat Pomáz Város Szerb Kisebbségi Önkormányzata	2011.
Állandó hozzáférési helye:	Nevelői szobák Vezetői iroda Irattár
Irattári száma:	

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

Tartalom:

	Oldal:
1. Bevezetés	1.
2. Helyzetelemzés	3.
2.1. Városunk óvosai és bölcsődei helyzetképe:	3.
2.2 Tárgyi feltételek	3.
2.3 Az intézményegységek adatai, elérhetőségeik	4.
2.4. Az óvodák, bölcsőde személyi állománya	5.
3. A többcélú intézmény általános nevelési koncepciója	6.
4. A bölcsőde feladata, programja	7.
4.1 A bölcsőde funkciója	7.
4.2. A bölcsődei nevelés - gondozás	8.
4.3. A Bölcsődei nevelés, gondozás alapelvei	9.
4.4 A bölcsődei nevelés, gondozás feladata, célja	10.
4.5. Tárgyi feltételek	11.
4.6. A bölcsőde játék és eszközkészlete	12.
4.7. A bölcsőde vízellátása, fűtése, világítása	13.
4.8. A bölcsődei élet szervezésének alapjai	13.
4.9. Bölcsődei dokumentáció	15.
4.10. A bölcsőde vezetője által vezetett dokumentáció	16.
4.11. Gondozónők által vezetett dokumentáció	16.
4.12. A bölcsőde orvos feladata	16.
4.13. Gyógypedagógus - által vezetett dokumentáció -speciális csoport-	16.
4.14. Rendezvényeink, ünnepeink	16.
4.15. Egészségmegőrzés	17.
4.16. Közvetlen prevenció	17.
4.17. Gyógyszeradás, elsősegély	17.
4.18. Élelmezés	18.
4.19. Kisgyermektáplálás	18.
4.20. Közegészségügyi szabályok	18.
4.21. A bölcsődei egészség-, baleset- és munkavédelem	18.
5. Az óvodáink nevelési célja	19.
5.1 Óvodai nevelésünk célja	19.
5.2 Óvodáink gyermekképe	19.
5.3. Pedagógusképünk	20.
5.4. Óvodaképünk	20.
5.5. Inkluzív pedagógia, integráció, differenciálás	21.
6. Óvodai nevelésünk feladatrendszer	21.
6.1. Egészséges életmód alakítása	21.
6.2. Érzelmi nevelés, szocializáció biztosítása	22.
6.3. Anyanyelvi nevelés	23.
7. Az óvodai élet tevékenységi formái	24.
7.1. Játék	24.
7.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás	26.
7.3. Munka	27.
8. Hagyományok, ünnepek, hagyományápolás, népszokások az óvodában	28.
8.1. Hagyományok, ünnepek, jeles napok óvodáinkban	28.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

9. Nevelési programunk speciális területei az egyes óvodákban	29.
9.1. Epochális rendszerű nevelési program	30.
9.1.1. Az epochális tanulási rendszer	30.
9.1.2. Az epochális rendszerű tanulás jellemzői, előnyei	31.
9.1.3. Az óvodai élet megszervezése, napirend, hetirend	32.
9.1.4. A tanulás tartalma	34.
9.1.4.1. A külső világ tevékeny megismerése	34.
9.1.5. A fejlődés dokumentálása és a tervezés	40.
9.2. Tevékenységközpontú nevelési program	41.
9.2.1. Mozgás	41.
9.2.2. Külső világ tevékeny megismerése	43.
9.2.3. Művészeti nevelés, kulturális kompetenciák alapozása	47.
9.2.4. A tevékenységközpontok rendszere	51.
9.2.5. Az óvodai élet szervezésének szempontjai	53.
10. Nemzetiségi nevelés	56.
10.1. A nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladatai	57.
10.2. A nemzetiségi nyelv fejlesztése	57.
10.3. Hagyományok, ünnepek	58.
10.4. A nemzetiségi csoportok sajátos feladataiból adódó kapcsolatai	60.
11. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	67.
12. Az intézmény partnerkapcsolatai, átmenetek	68.
13. Gyermekvédelem	71.
14. Szakirodalom	73.
Legitimációs záradék	75.
Tartalom	76.
Mellékletek	78.
1. sz. melléklet Eszközjegyzék	78.

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

1.sz. Melléklet

ESZKÖZJEGYZÉK

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről 7. számú mellékletében szereplő, a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzék alapján óvodánkban az alapvető eszközök többségében rendelkezésre állnak. A hiányzó vagy tönkre menő eszközöket lehetőségeinkhez mérten költségvetésünkől pótoljuk. Mindig a gyerekek által használt eszközök biztosítását tartjuk elsődlegesen fontosnak.

Az épületek és helyiségek az önkormányzat tulajdonát képezik, intézményünk pedig gazdaságilag nem önálló, így az esetleges bővítés, korszerűsítés eldöntése, kivitelezése nem a mi jogkörünk.

I. Az óvoda helyiségei					
Megnevezés	Hétszínvirág Óvoda	Napsugár Óvoda	Mesevölgyi Óvoda	Mesedombi Óvoda	Mesevár Óvoda
csoporszoba	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
tornaszoba	A Pomázi Nevelési Tanácsadóval közös használatú	nincs	nincs	nincs	van
logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	van	nincs	nincs	nincs	van
játszóudvar	van	van	van	van	van
óvodavezetői iroda	van	egyetlen sokoldalú használatú helyiség	egyetlen sokoldalú használatú helyiség	egyetlen sokoldalú használatú helyiség	van
óvodavezető-helyettesi iroda	közösen használt helyiség				
gazdasági vezetői iroda	van				
nevelőtestületi szoba	van				

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

orvosi szoba	van	nincs	nincs	nincs	
gyermeköltöző	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
gyermekmosdó, WC	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
kiszolgálóhelyiségek	megfelelő számú és rendeltetésű	megfelelő számú és rendeltetésű	megfelelő számú és rendeltetésű	megfelelő számú és rendeltetésű	megfelelő számú és rendeltetésű
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai					
1. Csoportszoba					
óvodai fektető	kevés	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
gyermekszék	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
gyermekasztal	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
fényvédő függöny	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	redőny
szőnyeg	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés, elhasználódott	kevés
játéktartó szekrény vagy polc	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés, elhasználódott	megfelelő számú
fektetőtároló	egymásra tehető fektetőinkhez nincs rá szükség	megfelelő számú	megfelelő számú	egymásra tehető fektetőinkhez nincs rá szükség	egymásra tehető fektetőinkhez nincs rá szükség
élősarok állvány	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs
hőmérő	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs	megfelelő számú
óvodapedagógusi asztal	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
felnőttszék	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	megfelelő számú
eszköz-előkészítő asztal	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
textiltároló szekrény	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
edény- és evőeszköz-tároló	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	kevés

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

szekrény					
szeméttartó	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
2. Tornaszoba					
tornapad	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú
tornaszőnyeg	megfelelő számú	van	van	van	megfelelő számú
bordásfal	megfelelő számú	nincs	nincs	nincs	van
óvodai többfunkciós mászó készlet	megfelelő számú	nincs	nincs	nincs	van
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	megfelelő számú	nincs	nincs	nincs	kevés
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba					
a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközökkel	megfelelő számú	kevés	megfelelő számú	kevés	kevés
tükör	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	van	van
asztal	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	van	van
szék	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	van
szőnyeg	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	van
4. Játszóudvar					
udvari homokozó	kevés	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Az udvart EU szabványos játékokkal szerelte föl az önkormányzat 2008 decemberében.	Az udvart EU szabványos játékokkal szerelte föl az önkormányzat 2008 decemberében.	Az udvart EU szabványos játékokkal szerelte föl az önkormányzat 2008 decemberében	Az udvart EU szabványos játékokkal szerelte föl az önkormányzat 2008 decemberében.	kevés mászóka nincs
5. Óvodavezetői iroda	megfelelő felszereléssel van ellátva	nincs külön iroda	megfelelő felszereléssel van ellátva	nincs külön iroda	nincs külön iroda
6. Óvodavezető-helyettesi, gazdasági vezetői iroda (több iroda esetén a felszerelések szükség szerint helyezhetők el)	megfelelő felszereléssel van ellátva	megfelelő felszereléssel van ellátva	van, felszereltségében hiányos	nincs külön iroda A közös használatú helyiség elavult eszközökkel van felszerelve.	van, felszereltségében hiányos
7. Nevelőtestületi szoba	A szükségesnél kisebb a helyiség, ezért az előírtnál kevesebb asztal és szék.	nincs külön nevelőtestületi szoba	nincs külön nevelőtestületi szoba	nincs külön nevelőtestületi szoba	nincs külön nevelőtestületi szoba
8. Orvosi szoba	megfelelő felszereléssel van ellátva	nincs orvosi szoba	nincs orvosi szoba	nincs orvosi szoba	nincs orvosi szoba
9. Gyermeköltöző	megfelelő felszereléssel van ellátva	megfelelő felszereléssel van ellátva	megfelelő felszereléssel van ellátva	Az öltöző kevés, a meglévők zsúfoltak, kevés bútorral ellátottak.	megfelelő felszereléssel van ellátva
öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	megfelelő számú

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

öltözőpad	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	nincs külön
10. Gyerme mosdó, WC				kevés	
törülközőtartó	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	megfelelő számú
falitükör	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	kevés
hőmérő	nincs	nincs	nincs	nincs	nincs
rekeszes fali polc (fogmosótartó)	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	megfelelő számú
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések					
A megfelelő eszközök rendelkezésre állnak, bár egy részük nem az óvoda, hanem a szülők tulajdona (pl. ágyneműk)					
IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök					
Az alapvető eszközök rendelkezésre állnak.					
V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök					
1. Játékok, játékeszközök					
különbéféle játékformák (mozgásos játékok, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás és bábozás, barkácsolás) eszközei	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nagyon kevés	van
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	van

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
 többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

ének, zene, énekes játékok eszközei	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	nagyon kevés	kevés
az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	van
értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	van
ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka) anyagok, eszközök	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	van
a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	van
munka jellegű tevékenységek eszközei	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	van
2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök					
video (lejátszó)	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs
televízió	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs

Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde

többcélú, közös igazgatású intézmény nevelési programja

magnetofon	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés és rossz minőségű	van
diavetítő	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	van	nincs
vetítővászon	megfelelő számú	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs
hangszer (pedagógusoknak)	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	kevés	nincs
hangszer (gyermekeknek)	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	kevés	hiányos, kevés
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	megfelelő számú	megfelelő számú	kevés	kevés	van
VI. A Kompetencia alapú nevelési program és a Lépésről lépésre program speciális eszközei					
meseládikó	2 db	nincs	van	nincs	nincs
Kapcsos könyv (a Kompetencia alapú program írott segédanyaga)	van	van	van	nincs	
Mozgatható polcok a Lépésről lépésre programhoz	6 db	megfelelő számú	megfelelő számú	nincs	nincs
Homok-víz asztal	nincs	nincs	megfelelő számú	nincs	nincs
Megjegyzés: Az eszközlista a 2011. június 21-i állapotot tükrözi.					